Historija shêjte

për

Shkolla të para

të Shqypënisë.

Shkalla e I.

Botimi i tretë.

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH

Historija shêjte

për

Shkolla të para

të Shqypënisë.

Shkalla e I.

Botimi i tretë.

BKSH

BKSH

Ligja e moçme.

1. Të krijuemit e Bruzellimit.

Në ăllim Perëndija krioj qiell e tokë. Toka ishte tytë endë e e paksete; ajnat e këlliu mbëlue as' e mb' asë, e ishte krejt në terr. E Perëndija tha: „Kjofshë bâ drita"; e dhëna u bâ.

Të dytën ditë Perëndija krijoj kupën e qiellëz e dau vëtë prej ajnave të tokës.

Të tretën ditë Perëndija mbloðh ajnat e tokës në detna, liqij e lumna; e tokës, mbasë o lëshoj ajî, i ordhnoj me qitë gjithë furë bimësh e pëmësh; e toka u mbush me bimë e me pëmë gjithcoilla mbas farës së vet.

Të katërtën ditë krioj ðiellin, hânën e kyjt.

Të pëstën ditë krioj peshqit qi livojn n' uj, e shpëndtë qi flutarojn në qiell.

Të gjashtën ditë i ordhnoj tokës me qitë gjithahka ka frymë mbi faqe të saj; e u mbll e ja dha bekimin n' u rritë e m' u shtue. Mbasandaj Perëndija krioj njerin me i pasë në ðarë peshqit e shpëndt' e gjithë shka ka frymë mbi faqe të tokës.

Të shtatën ditë Perëndija pushoj prej punës, e ordhnoj me e mbajt at ditë gjithcoilli nieri.

Gjith shka ðisht në rrusellim, prej Tërrsë ka jet' e qânërë, prandej e ka përlân me e ndersë me gjithë mênd e me gjithë zêmrë.

2. Të krijuemit e nierit.

I madhi Zot kur ðesht me bâ nierin tha: „t' a bâjm njerin qi të na gjasjn ne." Mner masalej do baltë toke, e ndërtoj trupin e ti; mandaj i lëshoj në fytyrë së frymën e vet, do me thânë, shpirtin e lirë e të pamort, e nieri u godit. Ati nierit ja njihi

Zot' ynë ëmnin Adam, qi do me thânë i goditun prej dheut, me i ra nër mënd prej shka ka dalë. Por Adami ishte i vetmë; e atë herë Zot' ynë tha: „nuk hën me mbetë njeri i vetëm, të *j'a* bëjm nji ndihmë në mostrë të vet." I çoj Adamit nji gjumë të rëndë, e në gjumë Zot' ynë i hoq nji bri, e me të zëvëndoj grusht. *J'a* qiti pas Adamit, qi t'e pamun i pëlqej, e ja ngjiti ëmnin Evë, qi do me thânë: nânë e gjithë të gjallvet.

E Zot' ynë jo dha bekimin të dyve me u shtue e me hapë në katër anët e rruzullimit farën e vet, me u bâ të zotët e gjithë sëndevet.

„Ndaro prindën t' ândo në dorë me jetue shumë përmbi dhe." (Deuteron. V. 16.)

3. Mkuti i të parit njeri.

I mallkë Zot vûnë Adamin e Evën në një kopsht të kândshëm fort, qi i thoshin: „Parrizi i tokës." Binë atâ të bukurat për të punue, e pënë atâ të shishme me u hângrë, aty u gjindshin.

N' at kopsht Adami e Eva ishin të lumë, pse ishin në lir të Tinzot, e Zot' ynë i dote pesë fëmin' e vet, e i kishte bëgatë me gjithë të nderat.

Në njollën të parrëzit ishte një pemë në vedi, që nepër të me u ha të mirët e të keqt. Zoti i tha pra Adamit: „Ti ke me hangrë prej gjithë pemëve, që janë në Parrëz, por më' at pemë, që ndan në njollën të Parrëzit rrezja se prekë, pse at ditë që të hash mbë të, ke me dekë."

Djallit të mallkuem i kishte ki mirë për Adamën e Evën, që ishin tuj gëzue gjithë' ato të mira, e dote me trillue nëo' j shtë se si me i kapë. U shtë pra një ditë si gjarpën, ju avit Evës, e mesr e i tha: „Pse a i hani ju kokrrat e njanej pemë që ndan në njollën të Parrëzit?"

Eva i përgjegji: „Zot' ynë na i ka lidhë, e me bë me i hangrë, desëm."

„Jo kurr — j' a priti gjarpni — ju a keni me dekë, por kenë me i gja Atit tuj ditë të mirët e të keqt."

Eva u rrëjt prej nes fjalëve, këputi gëmën e e hangri; mandej j' a dha të shoqt; e edhe aj e hangri.

Njishtë Adami e Eva shkagërreyenë fjalën e Tënzot, e u përlyenë me nkst.

4. Ndeshkimi i mkatit.

Si hangërne pemën e lidhun, Adami e Eva e panë të nzdra që kishin bë, u kujtuenë se ishin pa veshë e prej marrje e prëj frigu shkuenë e u mshehne në shkurre të Parrëzit.

Por Zot' ynë i bani zë Adamit e i tha: „Adam, pse e hangre kokrrën e nesj pemë qi t'a paçë lidhë?" Adami, tuj u mundue me i dalë zot vedit, përgjegji: „Gruaja qi më dhue për shoqe, m' a prini e nne e hangra." „E ti si me e bë këtë punë?" i tha Zot' ynë Evës.

„Më rrëjti gjarpni" j' a bësi ajo.

Atëherë Zot' ynë mallkoj gjarpnin, e i bani me ditë se nji grue do të j' a ndrydhte kryet. Këjo grue ështe Zoja e bekueme e Ëmna e të Lumit Jezu Krisht, Shëlbuesit t' onë.

Mbasandej i tha Evës: „Kam me grumullue mbi krye t' ënd shte e të vështira: me dhimë të trupit ke me qitë në dritë fëmitë e tu, e ke me kënë ndën pushtetë të burrit."

E Adamit i tha: „Kjofsh mallkue toka, për faj qi ke bë; e ka me të qitë tjetër veç ferra e rrozga, e bukën t' ënde ke me

e fitne me djersë të ballit, sa të jesh gjallë; e mbas dekë trupi yt ka me u bā hi e pluhun, pse pluhun ke kënë e je."

Mbasandaj i mundi Zot i qiti Adamin e Evën prej Parrizit të tokës, e së dyti të ti vûni për rojë një Fjëll me shpatë flake në dorë, ase me i lânë me hi mbrëndë.

Tuj shkapërcyer fjalën e Tënzot Adami e Eva bisedë kirin e Zotit; e pa të fmijën e tyne e mûnden me i pëlqye të mallkit Zoti, e do t' i përligjen dekës e shumë të vështirave kah shpirti e kah korpi. E ky i nkazi i zejdhës, qi na të gjithë lejn me të.

3. Kaini e Abeli.

Adami pat me Evën dy djelm, Kainin e Abelin. Kaini mer bulqësinë, e Abeli shkoi me berrë. Si i cilli kishin nakon me j' a bā Zotit zdo ǰ mbakë; por Abeli zgjâlhte bestën ndër berrë të vetа e ja kushtoi Tënzot; e i Lumi e pëlqeu dhuntin' e Abelit, por jo të Kainit, pse ishte zëmërkeq.

Kaini e shifte mirë këtë punë, e së vërtet se me ecë ndrejt kah Zoti, kaq dëgjek e qudi mser së të vëllanë sa prej ilaimit e mund të qete ajt me shkjue qiellën.

E Zot' ynë i tha: „Kaïn, pse ke qudë së t' ësht vëlla? A s'e ke ti votë mëndorën me panue mbar' o mbrapshtë?"

Por Kaïni nuk i vëte veshi fjalës të Zotit, e mëndime të zeza i gufoshin në zëmrë.

Nji ditë i thotë të vëllat: „A dalim e shetisim në fushë?" „Po dalim" i thotë aj. Por sa u larguasë pak, i kërcej Abelit zypri o e mbytë.

Mbas asaj gome aq të mënershme, Zot' ynë i bëni zë Kainit e i tha: „Ç' n bë yt vëlla?" — Kaïni i përgjegji: „Ç' e di me? A kam pasë për t' e mërrë në krah me t' ëtn vëlla?"

Por Zot' ynë j' a priti: „Ça ke bë, Kaïn? Gjaku i t' ësht vëlla thërret gjyq para nejet. Prandej kjosh mallkue, e ke me shkue larue andej e këndej pa xënë vënë kërkund mbi fytyrë të tokës."

E Kaïni, se kje gjallë, shkoj tuj kërkue dheun andej e këndej e kish hjerrë nzdajtu së mënd i falej fiji qi kishte bë. Por kërkush s' vini dorë në të me e mbytë, pse Zot' ynë i kishte vë nji shej e leçitë mos me e prekë kush.

„Mkatmorët nuk kanë pagjë kërkund: zëmra e tyne ësht si deti kur çen furtuna." (Isai. XLVIII, 22)

6. Të mbytunit e dheut n' aj.

Pasë Kainit e Abelit, Adami pat djelm e varza shumë, e nder ta kje Seti, qi Zoti i pat falë në vënd t' Abelit, mbasi e mbyti i vëllaj. Seti kje nieri i Zotit; e edhe barku i ti për disa dit ja mbajti adrejt rrugës të Zotit, tuj e ndigjue fjalën e zti të Lumit.

Por atý nâ vonë të lëti e Setit fillnesë me marrë e me dhânë me të bit e Kainit, e atëherë të tânë dheu u asgall për së mbrapshtit.

Veç nji nieri, nder të gjithë ata të mbrapshtë, nuk kishte lanë rrugën e Zotit, Nochi. Këtë nderit i tha Perëndija: „Njerzët të tânë kanë dalë jashta rrugë, e me dre me lëshue njizat përmbi tokë mbarë me i qitë fare. Godit ti pra për vedi nji thânë porsi aj barkë, me hî ti e gjindja e jote, e ke me shti mbrëndë shtâzë gjithë sejcila, ka dy: mashkull e femën; e zvit edhe za mbqim dahet për to, pse nus dre me e farue dheun."

Nochi i nëgjoj fjalën të madhit Zot e punoj mbse asaj barkë njiqind e njëzet vjet. Gjindja fjerë, në vënd se me këthye në mënë, j'a vëshin gazin Nochit, e e përshin peoj të zezave qi kishin ngë.

Kur kje gadi arka e Nochit, Zot' ynë shpërthoj kutër nalt e qiellës e për katërdhetë dit e katërdhetë net zreshi kaq shtërgat' e madhe u bë, sa njoat kapnë majet më të naltat të malevet, e toka u mbyt nz' e mb' mnë n' uj.

Sa pun' e mnershme është mkatë mbassë Zot' ynë për punë të tilla lotën e vet, nicoia.

7. Nochi del prej barke.

Mbassë prëni shin, Zot' ynë çoj nji erë të fortë, e njoat ngë ne shterrë. Mbas dhetë muejsh gra, mbassë u zhnë njoat, barka e Nochit ndë maje nji malit t' Ermenisë, qi i thonë Ararat; e atë herë Nochi me të shoqen e me të tre të bit e vet Semin, Kamin e Jafetin dzel në tokë e i bëni zotakë të madhit Zot, me j' u falë nderës ze i kishte pështue.

Zot' ynë e pëlqej mbladen e Noehit e dha fjalën se atj' e mbrapa nuk kishte për të çue më asi njaseh me furue nicerën; e për ping të kësaj besës së re, qiti në qiell yllberin.

Barka qi pështoj Noehin e shpëtoj e ti, kje shembëllyera e Kishës shëjte të Jezu Krishtit, jashta së cilës nuk ka shëlbim. E sikur Noeh kje sunënesi i asaj barke, ashtù Sinduesi i gjithë kishtënënit âsht Papa shëjt i Romës.

8. Kulla e Babeles.

Barka i Noehit kishte shkue taj a shtat fort, aq sa nuk ju dekte me nëpj të gjithë bashkë në një vënd; ju dukej pra se kishte dhena tjera. Por përpara se m' u da prej shoqi shojt, thanë: „T' a bajm një sënd për nëna në këtë vënd: po mblidhena e godisim një kullë, qi mujta e saj t' u kapça qiellën e të jesë ënai i jonë brëz mbas brëzi; mbasandaj të shkojm gjithkielli kù të na bjnë më mirë. I birë panë, e kah i grahshin sa mujshin, bjaj Zoti shëj e gështjelloj gjuhët e tyne, sa mos me u marrë vesht njëni me tjetrin; e ju dashtë me kjekë dorë prej aso pune e me u da prej shoqi shojt. Gjindja e Sëmës xhenë vënd z' Azië; fisi i Kamit vojt n' Afrikë, e ata të Jafetit j' u zunë Europës.

Madhshtorët, kah mëndoja se fitoja shtëpi, gjëja mirë e faqe të zezë.

9. Të thirrunit e Abramit.

Edhe mbasi Zot' yuë pat mbytë tokën n' uj, njerzët filluenë me u përhapë e me harrue Zotin e vërtetë, aq sa dikë u dhanë mbas adhurimit të diellit, të hënës, e dikush adhuroi latën e dorës së vet.

Zot' yuë dojte me zgjedhë për vedi nji popull, qi t' ecte mbas fjalës së tij, e t'a mbante gjithmonë gjallë ndërgjën në Shëlbonës qi i kishte përhirtue të parit nieri. Prandaj zuell syt e vet përmbi Abramin, një nderi i urtë e i drejt prej fisit të Semit, qi zrive në Kaldo. Njiditë pra i madhi Zot muer e i tha: „Del e ulsu prej dheut t' änd e shko në Kanan, vënd qi me kan me t'a dhanë së dorë ty e fisit t' ënd bréz mbas brézi, e ju koni me e zotnue. Prej njikëmaj fjalës së Tënzót atë dheut atý e mrapa i mbet ëmni: Dheu i premtuem.

Abrami me të shpejt i ndigjoj zânit të Tënzót, la gjak e gjini e zu tokë pat, e me Saren të shoqën, e me Lotin të birin e të vëllat, u nis e shkoj mb' at dhe, qi i pat urdhnuo Zot' yuë. Atý

i i madh Zot i dha bekimin e vet, e kaq ka me u shtue, i tha, kurdo i jyt ea kyj jasë në qiell e sa rërë ka bregu i detit.

Për shëj të njikësaj besëa qi Zot' ysë lidhë me Abramin, i urdhnoj me i përgjakë (më i kë synet) të tëtën ditë mbas të lemit gjithë sa meshkuj kishin me le prej si e prej brëzit të ti.

Ky zakon i të përgjaknuit odhe sot mbahet prei Çifutsish, e kjo shenëltyra e Pagëzimit shëjt, qi themeloj Jesu Krishti.

Abrami pat fe të vetët, e pranoj i pëlqej Tëmzot.

10. Abrami bën sodakë Isakun.

Zot' ysë i kishte pasë thënë Abramit se do të kishej bekë i zji shumicë së madhe djalnish, nipash e stërnipash; por gjithnji Abrami nuk kishte fëmi, e nudje ishte i shtyem në moç bukur mirë.

Nji dit Abrami kishte dalë e rrite në prak të dorës; kur i vinë tre shtegtarë (kishin tre Çje me fytyrë njeri). Abrami ju çohet në kambë e me buzë në gaz ju del para e ju thotë: „Mirë se ju ko prë Zoti, urdhnoni me hjekë keq te shpija e ime.“ Ju kërkoj kukë e ju bëni nderë sa mujti. Para se me u nisë, aj qi u

dukte më i parë ndër ta, i tha Abramit: „Mot, këso kohe, jetë shoqe Sara ka me pasë një djalë."

Në krye të vjetës, njashtë si i pat thënë aj, lëu Isaku, e me të ja kënaq zëmra prindës së shkretë.

Si filloj ma u rritë Isaku. Zot' ynë, me provue fos' o ndigjesën e Abramit, i tha një ditë: „Merre atë grinë fëmi që ke, e në një mal që kam me të kallxue une, m' a bën sodakë mue." Abrami s bëni fjalë aspak, por nuer djalin, i ngarkoj në shpinë drutë që duhesh in për zjarm, e u nis me të vallëndesën e Tënzot.

Tuj shkue rrugës i thotë Isaku: „Babë, na drutë e zjarmin e kem, por thoreja ku ë?" Abrami i thotë: „More bir, Zot' ynë ka me e gjetë vetë."

Si mbrrinë mb' atë vënd që dinte Zot' ynë, Abrami i shkarkoj drutë Isakut, i bani turrë, mandej nuer e lidhë atë djalin, e boq thikën me e pre e me ja bë sodakë të madhit Zot.

Por sa çoj krahën me i ra Isakut, heshtë një fjalë prej qiellit: „Abram, Abram, mos e çart djalin t' end, se njoft e njofta fosë t' ënde."

Abrami u ndal, e tuj çue sytë pas në një' anë një dash, që ishte ngatrrue për brinash në një rrotrix, e nuer e j' a bëni sodakë Tënzot në vënd të djalit të vet.

Abrami e Isaku janë shenjëltyra e Jezu Krishtit. Edhe Jezu Krishtë me kryqjë në krah dyel në mal të Kalvarit e dha vetëvedhën me za shpërblye ne.

II. Esau e Jakobi.

Isaku pat prej Rebeke dy binjakë, Esaun e Jakobin. Esau duel i fuqishëm e kapë hulqësinë, Jakobi, djalë i butë, qëlloj zotër shpi e j' a kërcu më fort me rrejt baktinë. Një ditë Jakobi kishte zi për vedi do thjerë, kur j' a mbërrin prej fushe i vëllaj Esau, fkë finit, e i thotë Jakobit. „Ma ep edhe mue një kasule, se mbetu krejt." Jakobi j' a priti: „Une me hängrë po të nap, por m' a lëshe të parinë t' ënde, që të bje pse ke le më i pari. Esau, shtëngue prej fjë, a pat kah me j' a mbajt, e i tha të vëllat: Të gnatë mbetë ty parija, edhe qe besa nuk të përzihem më. Hängri e pin e a e shtëni në kujdes pozën që bani.

Por partja e fëmis' atëhotë kishte bëkime shumë me vedi, e kur erdh koha ata bëkime i nuer prej t' et Jakobë. Si u kujtue Esau, u bë me plasë e britte në kupë të qiellës e thote: „Por mos dekti ëm atë, se a ka pa mbytë t' ëm vëlla.“ Me i pështue rrezikut ju desht Jakobët me ikë te lahat o vet. Atý odhe u nartue e mbas njëzet vjetsh këthej prep në shpi me gjithë shumë, lop' e qe e herre e rrogtarë e baba i dymbëdhetë djelmvet.

12. Të bit e Jakobit.

Në dymbëdhetë djelm, qi pat Jakobi, më i urti e më i miri ndër ta kje Zefi; prandej i ati e dote përmbi tjerë e i kishte gro nji petk të bukur lara lara.

Vëllazenit ja kishin smirë atë petk; e nuerrë ndheim edhe më fort në Zefin pse Zefi i kallxoj babës nji punë të keqe qi kishin bë të vëllazenit; e nji herë kallxoj edhe do ëndrra qi kishte pa e dalë se deshin me thânë se nji ditë të gjithë do të ju shtroshin ati e nj do të qellte mbarë shpinë. Prandej kurr s fitshin me të me të mirë.

Nji herë të lët e Jakobit kishin qen bierrë në nji vënd pak të larg e rrishin me ta; Zefi kishte ndej në shpi me babën. Baba, pej dishirit me ditë si mbas djelmtë, qoj Zefin me shkue me i pa e me ardhë mbrazadej me i kallxue si ishin me shëndet e si i kishin punët.

Si e pane për se largu të vëllazenit, j' a bâne shoqi shojt: „Qe po vjen ky i ëndrrimvet: t' a mbysim, e të shofin a po i dalin ëndrrat.“

Por vëllai i madhi, Ruben, j' u vû vëllazenve mos me e bâ atë të zezë; e „më mirë — tha — qitnje në këtë ubelë.“ Mëndja e ti ishte me ardhë ky vetë më kerr e me e xjerrë prej andej.

Edhe vëllazenit i ndigjuanë e e qitnë në një ubelë qi nuk kishte ujë. Më vonë duelrë atý pari do trogtarë, qi shkoshin në Misir; u ndrequë me ta e ju shitne Zefin njizet copë pare argjasti.

Ishte puna tash me ja rabëshehë këtë mbrapsâti babës; shka bânë pra? Muerrë petkun e Zefit, prenë nji edh, e e bânë me gjak at petk e j' a prezanë t' et, tuj thanë se nji bisë' e egër kishte hângrë Zefin e vogël.

Jakobi, tuj pa at petk të përgjakun, j' u shpërthye vaji, shkën pethat e vets prej ilunimit e s munë të xëte vënë kërkûnd.

Edhe Jezu Krishti kjo trathtue prej vëllazënve të vet, qi jena na, deshë perkush e shtë munqve të vet.

III. Zefi në Misir.

Tregtarët qi bleve Zefën, si mbrrinë në Misir, j' a shitnë Putifarit, të parit të djalnave qi shkoshin mbas Rregjit.

E Zefi nuk j' u shmëng punës kurrsesi e i shërbete ati Zotni gjithë sa më mirë mujte. Aq sa Putifari, tuj e pa bosnik e të xetë për punë, i lëshoj në dorë shpinë mbarë.

Por nuk ngjati shumë e e shoqja e Putifarit i shpifi Zefit ajë punë të zezë, qi Zefi nuk e kishte bë; e gjithë ajo e kapnë Zefin e e fitnë në burg.

Por i madhi Zot nuk e lëshoj dore. I pari i kapsanve, tuj e pa aq i' urtë, nuzr me e dashtë, e i la në dorë sundimin e shpive qi ishin në burg. Kur çoj Zoti e dy mëmbsit e trazës të rregjit, qi ishin edhe ata në burg, panë ka' j ëndër; e të dyve Zefi ja kallxoj shka doshin me thânë ato ëndrra; njëmit i thu se mbas

tri ditsh da t' a xjerrtë zreggji prej burgut e do t' a vëto në kûmbë qi kish përpara; tjetrit i tha se mbas tri ditsh kishin me e vjerrë.

Si ja tha Zefi njashtû dhe pasa. Nëkâmbsi qi i qitte me pi krajlit e pështoj prej kapsit, i foli krajlit për dijo të madhe të Zefit, e s ngjati shumë e erdh pasa me e lëshue edhe Zefin prej kapsit e me e rritë edhe fort.

14. Zefi nëkambsi i mbretit në Misir.

Kreqi Faraoni kishte pa dy ândrra. J' u duk nji herë si me pa se pi dëshin prej banit Nil shtatë lopë të mira e të mijme e kullotshin bregut e' njit; mâ hera dushe shtatë lopë të këqija e të thata e j' a kôcyenë atyne tjerave e i përpinë.

Ândrra tjetër ishte kônë njikja. Prej nji kallit të grunit pa se kishin dalë shtatë kallxë të mbrâdhun; por mbas tyne dushë shtatë kallxë të thatë e të gzhkitun, qi farnenë ata të parët.

Këto ândrra e trëmnë fort mbretin; ani pra mbledh gjithë djeltarë e vet, por kërkush s j' a dito fillin këtyne ândrrave. Atë herë i ra në mênd për Zefin, nëkâmbsin e mbretit, e i foli për të. Edhe Faraoni çoj e e thirri.

Kur j'a prinë Zefin krajli i kallxoj për fill e për pë shka kishte pa ãndërr. E Zefi i tha: „I madhi Zot me këto ãndrra do me i bã me ditë gregjit shka ka në mënd me bã. Shtatë lopët e mãjme e shtatë kallxit e mbushun dosë me thânë so kanë me ardhë shtatë vjet të mira qi ka me fûlë Zoti gjithshka; shtatë lopët e thata e shtatë kallxit e tyrë shënjojn shtatë vjet tjera qi ka me u bã zi e madhe. Të gjëja pra krajli nji mieri të kënua qi në vjet të mira të mbledhën drithë sa kû të mundet e t' a rreju për vjet të këqija."

I pëlqej krajlit mësimi i Zefit e me 'j herë j'a preu mëndja se nji mieri mã t' ortë e mënãtur se Zefin e kishte kã me e marrë, e prandej e zgodh për këtë punë. E vesh me zrohe si veshej aj vetë, e vëni në nji qerr të hukur e e shetitë nepër gjithë taj britë kasneol: „qe Veqili i krajlit e Pështetsi i dhent.

Mbas të vërtitë dasi dielli: mbas gjithë asë provësh sa fort e rriti Zoti' yrë Zefin. Kur do Zoti me pështye nji mieri, kërcnah e mrrok t' a presë.

15. Vëllazrit e Zefit në Misir.

Si pat thânë Zefi atëhotë, njashtë u bã: erdhnë vjetët e mira e mandej edhe vjetët e zisë. Edhe shpija e Jakobit ra agusht për hukë.

Prandej Jakobi ju tha të bire: „Kam ndë se në Misir ka drithë mjaft: shkoni gra e bleni mos të desim ûnit." Të bitë hânë gaci thonët e mushqit e u zinë.

Zefi tuk i pa të vëllazrit i njofti, por ata nuk u kujtuenë për të; edhe aj desh me i lanë në terr njiherë, e nzer me folë me ta si me gjind të huej e të panjohun e ju tha: „Kah vini ju?" Të vëllazrit i përgjegjnë: „Na jesa prej dheut Kanan, e na ka prû nevoja e hukës." — „Jo, jo," — ju bãni Zefi — „ju jeni spijuj e keni ardhë me blë fjalë e me shitë vëndin."

„Jo, për jetën t' ânde," i thanë të vëllazrit „nuk jena spijuj, por njerz zabuqarë: jena dymbëdhetë vëllazën e kena nji babë plak, qi na ka qu me blë drithë për shpi. Vëllau mã i vogli nëpj në shpi me babën; nji tjetër nuk âsht mã . . ."

„Në kjoftë se përnjimënd jeni njerz të pagjtë — ju priti Zefi — njëni juesh le të vihet pëng këtë, tjerët të ngarkojn drithën e të shkojn në shpi, mbasandej le të vinë me at vëllan mã të voglin."

Edhe ata j' a shtrenoi fjalës së ti: ndëj gozg Rubeni, për fjalë qi kishin dhânë, e tjerët nuerrë kah shpija.

Tuj shkarkue mushqit, u bëndë kah gjetnë në gryksë të thas ve parët qi kishin pasë la për ârithë.

I kallxuenë Jakobit të tinë punët gjithë si ishin, e plak shkreta njaft u mundue mos me e lânë me shkue Beniaminin, qi e dojo si dritën e sytë; por e gat kah me j' a mbajt, e mbassi i hinë dorzânë vëllaznit tjerë se për të gjallë e kishin për t' a lëshue kurr, e la me shkue.

Por i shtërngoj me këthye parët, qi kishin gjetë nder thasë, e me j' a hângrë zëmrën Sundinxarit të Misirit, tuj i que dhunti qa' ishte ma mirë në dhe të tyne.

Gjâja do të shkoj to i zoti: gjâja e lucj nuk qon, por rrëxon.

16. Beniaminit në Misir.

U nimë përsëri të bit e Jakobit me shkue me ble drithë në Misir, e me i que Sundinxârt t' ati dhent vëllan' e vogël Beniaminin.

Sa muer veshtë Zefi se të vëllaznit kishin mbërri e kishin prâ me voli edhe Beniaminin, i tha veqillt të shpiës' me ju hâ ndërë, e aj votë ju dosi e i pveti: „A majtë? A e koni gjallë eudo plaknn babën tuj? Si â me shëndet?“ — „Shëndosh e mirë prej Zotit,“ — j' a gerisë ata.

Mbassandej tuj ju vrtë Beniaminit: „A ky — tha — âsht vëllai i juej ma i vogli, qi kena pasë xânë në gojë? Kjofsh bekue, bir.“ E me të shpejt u voth prej andej e hini në nji më tjetër pse s' kishte i zoti me gjetë lotët qi i dalshin prej mâllit.

Si i shkoj aj hov erdh prap ndër ta, i vôni së treti (sofër) bashkë e ja këthej brekë sa ma mirë; e nëkëmbave ju tha me i vû para Beniaminit gjest herë ma shumë se tjerëve. Dobe me pa pale a i kishin smirë vëllaznit.

Urdhënoj me ju mbushë thasët me drithë e me ju shti prap mbëcmlë parët, qi kishin prâ; e në thes të Beniaminit bâni me shti gotirin e argjëntë, qi gjë aj votë me të.

Si u hâne gadi, djelmt e Jakobit j' u falnë nderës ati Sundinxrit, për gjithë ato të mira qi ja kishte bâ, i nuerrë kâmbë e derë e u nisë.

Por sa shtegonë tok sa, Zefi ju vûni në shpînë nji nieri tuj ngjî; e si i xûni ju briti me idhnim: „Shka kjoftë puna e juej? kaq fuqe zez paskeni kënë se me vjedhë patûrin e zotnisë s' ëm."

Ata të shkretët a qulitnë e a përlotunë për kaq e thânë se nuk dinë gjâ për at fjalë. Edhe i thânë: „Në kjoftë se kush nesh ka mënrë patûrin, ati qi t' i gjindet i shkoftë gjaku giobë, e na të tânë kuna me kënë robënë e tu."

Shkarkunë barrët, çilnë thasët, e nâ së mbrâmit në thes të Beniaminit gjetnë patûrin.

„Perëndija na ndëshkon për ndo'j fuj qi kena bâ — j' a priti Juda — qe se jena zobtë e tu." E këthyenë të tânë barrë nosë me kalë votun Beniaminës.

Zefi tuj pa se as mirë nuk e lëshoshin shtqi shoja, e si ndjeu edhe se baba i tyne kishte me plasë prej idhnimit me bâ me ndalë Beniaminin, e mujt me u mbajt mâ, e „Une jam Zefi i juej — briti — mos u mjerua," e i muer ngryksë të tânë ka nji ka nji, tuj ju fôlë fjalë t' ëmbla.

Mandej „Shpejtoni — ju tha — me shkue te shpija, e thoni babës se Zefi është gjallë ende, e të prat këtû me gjith rob.

Vëllaznit ank i ngjitunë torto mâ, e shpejtunë me shkue kah shpija e me i que babës së vet at lajm.

Vëllaznit do të dasin shtqi shoja në dajin me pasë mirë e me gazuar prëndën.

17. Shpija e Jakobit në Misir.

Jakobë si ndjeu se Zefi ishte gjallë ende, e se e prishte në Misir, u bâ në shtrat sa s' thohet, e: „Due me shkue — tha — me pa djalin t' ëm përpara se me mbyllë syt."

U nis pra me rob e me robi, shtatëdhetë vetë, e muer rrugën e Misirit.

Kur i kalkunë Zefit se ishte tuj ardhë i jati, i dasi përpara, e të ndeshmen në të e muer ngryksë tuj kja me lot për fuqe prej mallit. Edhe Jakobi çoj xânë e tha: „Nuk po priroj me dekë tash qi pash Zefin t' ëm."

Mbasandej Zefi shkoj me babën e vet te mbreti Faraoni e mbreti e priti me nderë të madhe, e i foli për të e për kark të ti dhânë Gosenë, qi â vëndi më i miri në të tânë Misirin.

Jakobi rrëfenj ndhe shtatëmbëdhetë vjet; e përpara se më dikë mëlodh djelmë e vet i la lirë e bekue, e ja perasiti me e shti në dhe brí vorreve të parvet, në Kanaan; e dëq.

Barka i ti, që u dashë dymbëdhetë lagjish, u shtuene aq fort sa mbesha krejt vëndin që ja kishin shënjue.

Pastaj anasit fillueshë me i drashtë, e krajlat e ati vëndit j'a nisë me i mërrë nepër këmbë e kaq fort i rundoshin me mend, sa shumë vetë diqshin. Por nuk ja mbastej kaq gjë e njí soi krajlash urdhnoj më i mbytë n'aj sa fëmi mashkaj Jozhin prej sish; puna e ti, me qitë fare rudin e tyne.

Por i madhi Zot e mbate mënë fjalën, që i kishte dhanë Abramit, e nak e këshej dore popullin e vet; por kur j'a duk koha qoj një nisëri me e pështue.

Fjala e Zotit nuk kapë kurr, e kanë kush pështetet në të.

18. Mojsehi.

Një grues, që i thoshin Jakobetë, i kishte falë Zoti një djalë të bukur për bërë; e mbasë s i panete zëmra me e mbytë n'aj, u mendue me e rritë tinëz pa e ditë kush.

Por mbas tre muejsh e pau së nuk mund t'a mbehte më; prandej muer një shportë vangjlash, e lee mbrënjë e jashtë me sere (zyft), qiti mbrënjë djalin e vet e e vuni ndër d o kallama, që ishin krogut të Nilit. Le mandej një cucë të vetën, që i thoshin Mri, me ndëj e me rujt si po del puna.

Kur j'e mbërrin e bija e Faraonit me u la në lum; i shkuene një me ç'kore te aj shuí aq i bukur, e j'u dhimt.

Atëhere duel Mrija e i tha: „Në daq, o zojë, po shkoj e thërras një grue Izraelajsh me mërrë e me rritë këtë fëmi."

„Ani mirë" j'a bani e bija e krajlit; e cuca shkoj me vrap e thirri nënën e vet. E e bija e Faraonit i tha grues: „Merre këtë fëmi e m'a rrit; e shka të jetë për të la lype prej mojet."

Njështë pështoj aj fëmi; e kur e duna j'a qoj së bëri të Faraonit, ajo ja njëlli emnin Mojseh, që do me thënë i pështuem prej aji.

Mojsehi mbesë a rrit doth, fillój me pa shka [illegible] e të Izraelajt, e i kjaku zëmra. Një dit pac një [illegible]

nji Izraelaj, e i ordh shpërti me dalë, aq sa s mund n prit e o vrau.

Për kët gnoi j' u desht me ikë prej Misirit, o ne shkue në Madian, ku nji prift që i thoshin Jetro. Jetroja e priti si å nå mirë e i dha për grue një vajzë të vet.

Shka bâkat pranohe, sidomos me të vorfën, lypë ajyzj në qiell, o një ditë i madhi Zot s' e lën pa e çu'e në vënd.

III. Mojsehi pështon Izraelajt prej robnije të Misirit.

Ishin kapë katërdhetë vjet q' se Mojsehi ishte tuj rrôj me Jetron, kur një ditë tuj kullotë herret hri malit t' Oreb, pon një çobë ferra qi kishin mazrë flakë e s mbaroshin kurr s ndezunit.

U çudit prej këso mrekullije, e hâni ne ju avitë. Por prej nesaj flakës shumgullej një zë tuj thânë: „Mojseh, Mojseh, mos u hutoll: dathu përpara, pse toka qi po shkelet është tokë shejte: Une jam Zoti Perëndija i babës s' yt, i Abramit, i Isakut, i Jakobit, qi po të flas."

Mojsehi, mbëloj fëtyrën prej ndorimit. E Zot' ynë pyet i tha: „Kush pa të zezat qi ë tuj hjekë pogulli i ëmi në Misir, e kush nu të qiu ty me e xjerrë prej nse vëndit e me ju pri në vënd të paras të vet."

Mojsehi u mundue me i pëlqye këtaj zyrës kuq të madhe, tuj thânë se s ishte i zoti i gjithë këtaj pune. Por Zot' ynë e trimnoj e i tha se une kam me i' a njitë dorën; i dha edhe nji shkop qi do të bâte mrekullí të mirëlla sa me e mujt nânzën guri të Faraonit.

Me anë mbas fjalës së madhit Zot, Mojsehi bashkë me të vëllanë Aronin i duel para Faraonit, e prej nxës së madhit Zot i urdhnoj me i lânë nu ëmë Izraelajt.

Por krejt i patëzemë e ju vu urdhnit të Tënzot. Atëherë Mojsehi mell gërmbë Misir dhetë prova të rrebta, qi ju thanë **shpjakët e Misirit**.

Nji here ndërroj nu gjak ujin e Nilit; mbasandaj mbëloj vëndin mbarë me breshka e me nji mori flangrash e mzhinjash qi e i opshin afat nierit të gjallë. Përtoj zemloj mizn të mëzisme fort e grëtha të rreziksëm; mell nji dergjë bâkthe, e mëllaj të

nëyësë në gjind; më hera shpreh nji breshën kokrre zndh qi rrëmoj gjithshka; dueksë n' e nëram kacalera të panjohun, e nji tezr i madh e mbëloj tokën për tri dit rreshk.

Por se këto prova nuk j' a këthyenë mëndeja Faraonit; e Zot' ynë rnoftoj dorën e vet edhe mâ fort: qoj Zot' ynë e mbyti gjithkka kje gjind i parë, traj xanë fill në Faraonin e deri të mâ të mbretnën reh të Misirëvë e gjithshka ishte gjoll' e parë ndër bakti të tyne.

Ngurrimi në nkat randon dorën e Tënzot mbi mkatnerë. Zot' yne ësht gadi me e falë atë qi pëndohet pëmjimënd e i kje ndër kâmbë.

20. Të nisunit e Izraelajvet prej Misirit: të dalunit nepër Det të kuq.

Prej njerzate Ejlli i Tënzot u zi e nëyti gjithë sta qi thanë përpara, pa pështue kërkush veç Izraelajt. Nji vaj e nji gjânë e pashoqe u ndieta ndër gjithë shpija t' atë ilkeut; e Faraoni, pa pritë me dalë drita, coj e thirri Mojsehin e Aronën, e ju tha m' u nisë su nâ parë me gjithë popull. E gjashtëqind ndë

vetë, sa bâhesh in Israelajt, pa njohë grratë, plaqt e fëmit. desht Zoti e dashë prej Misirit, kû kishin pasë xânë vërd 215 vjet.

Kah shkoshin ullûs ja prîte me ju kallxue rugën nji shtyllë, qi ândin ju prîtte diellin e natën ju bâte drîtë.

Por si mbêrrinë Israelajt në breg të Detit të Kuq, Faraoni u pëndue se i lëshoj, e ja vû mbrapa me sa ushtri pat, me i xânë e me i kêthye në Misir.

Israelajt kurr nuk ngushtë s e njifshin vedin; për ball deti, në skpinë ushtrija e Faraonit, kërkûnë s kishin kah me j'a mbajt. Atë herë u zullue kah i madhi Zot e i lypsë ndihmë; Mojseki i re me shkop të vet detit, e deti u çil ndej e kândej e nji mbet si avalli në dy anët, aq sa të tânë populli duel pa u dathë e pa u lagë kêmbësh.

Edhe Misirasit kujtuenë se po dalin si Israelajt mbas tyne, par sa kalluen Israelajt, u mbêll deti përujtherë e i përpûni Misirasit të tânë.

Atëherë Mojseshi me gjithë popull j'a nisi kangës me ju falë nderë të madhit Zot e me lavdue peshtelen e ti.

Kurgjâ në shekull s nuna t' i kundërshtojn Terzot; t' i shtrohena pra me përvûjtni.

21. Israelajt në shkretí.

Israelajt mbasi dhelnë Detin e Kuq hînë në zji shkretí, kë, sa do me dhûnë, s gjîndej as bukë me hangrë as zj me pí.

Por Zot' ynë nuk i harroj: mbas të lirzuve të Mojsehit lëshoj n' at vënë ajî rë shkurtash, sa me u ngt gjithë as sí zj popull i madh; mbëlcoj edhe ujza e njohnë të shkretísë, e bëri me çilë prej shkâmbit nji gurrë sí nji lum.

Bâni edhe nji mrekullí tjetër: për gjithë natje mbëlote tokën me nji shtî të bresherî t' hatë, qi kur halej vîte si rë hangrë miell e ujaltë. Të parën herë qi e panë Israelajt at gjâsënë j' a bâshin shoqi shoqit: „Man ha," qi do me thânë: shka âsht kjo? E prej asaj ati ashqimit i nâsot çuni Manë.

Gjithecilla shpi mbledhte aî e nâtje as i dinej me hangrë atë ditë deri në mbrame, se më shumë nuk mvëndohej veç n' e Premte mbëlcheshin për dy dit, pse nuk bite n' e Shtunde.

Por populli e prâte tuj e fyo të madhin Zot, herë tuj u ankue e tuj vû gojë mbë të, herë mbë Mojsehin; prandej shumë herë j' u desht Tînzot me rândue dorën e vet mbî to.

Edhe na kena të mira shumë prej Tënzot; të j' a vënë mëzdin pra nos no i dalë kosa, nos të kërkohet nbi zo idhnimi i ti.

22. Zot' ynë nep Urdhnimet e veta në mal të Sinaj.

Ishin bá katërdhetë e shtatë dit prej dite qi Israelajt kishin dalë pesj Misirit, e atëherë kishin zënë vënd rrënxë malit të Sinaj. Zot' ynë foli prap me Mojsinin e urdhnoj no njanat gjithë popullit, burr' e grue, o me u pastrue për tri dit, përse do të shifshin nalthnin' e Ati të lumit.

Të pështatun dit naltje filloj me u trëndë e no qitë tym mali, e zepër vetëtima e bumbullima, u ndie zëni i Tënzot qi tha:

1. Une jam Zoti i yt: tjetër Zot nos të kesh e nos t' adhrejsh post nenjet.
2. Mos e merr émnin e Tënzot nepër gojë kot.
3. Shëjtno ditën dieta e ditën fseté.
4. Ndero prinësen t' ánde në dac no jetno shumë nbi dho.
5. Mos vra.
6. Mos kurvno.
7. Mos vidh.

8. Mos bën dishmí në zvënë.

9. Mos lakmo njerën e huaj për të keq.

10. Mos lakmo karr një shtëpi e karr një kashtë të huajen.

Këto urdhënime Zot' yne j'a ka shkruar në zëmrë gjithsecilit njeri; por mbassi aj popull i kishte në harresë i leçiti ne aq madhni në mal të Sinaj, o j' a dha të shkruemo Mojsehit në dy rrasa.

Popelli, frigue preç asaj urrekullijo, bërtiti të tanë mbarë: „Kena me mbajt gjithshka na ka urdhnue i naltsbi Zot."

Zot' yni ka thânë: „I lumi aj qi mbruden zotë e ditë për urdhnime të Tinzot: ka me u knellë si aji pëmë e vlemë në tokë të mirë, kreget të aji ajit."

25. Israelajt të pabesë: vlçi i arit.

Mbassi leçiti Urdhnimet e votu, Zot' yni nxuer Mojsehin në mal të Sinaj, me e mësue shka do të mbante aj popull kah ana e ndërinit e t' ndërinit të tij a e ndalë me vepi kotsërdhetë dit.

Gjindja u bothue më tuj prit e thoshin se do të ketë dekë Mojseh qi e u duk më, e o bâne përdhûni Aronin me ndertue nji vjç ari, me i bâ sodakë atij, si kishin pa se bânin Misirasit.

E si hângrëne o pinë mir' e mirë, fillonë me këcyo e me u tërbue si kombët të gafë.

Mojsehi u nl prej malit, e si pas at mbrapshti, i kërej illuzio - ì madh, shkrepi për toksë zrrezet e Ureliniuovet, coptoj vigën zrët, e me shëpatë në dorë shpërdau at popull, tuj mbytë njatu që mbujt me zorë.

Por prap i lypi mëshirë të madhët Zot për fuj, që kishin bë ata të pabesë, e Zoti i falë, e i dha prap Ureliniuet të shkruemo në dy rrasa.

Kur Mojsehi i dnel përpara popullit me rrasa të ligjës së dytë, kuq fort shtudritte fytyra e ti sa kërkush s mujte me ja ngulë sytë.

Gjith fujet xënë fill në zëmrë, e nak bëhet me vepra ngi pasë që s t' a ka lekmus përpara zëmrës

24. Israelajt prap të pabesë: shka i zjeti.

Israelajt edhe pse a gabuemë më tuj mbrue idhujt, fytnë se fytnë të madhin Zot shumë nëzorsh.

Mojsehi kishte que dhetë vetë me pa së ishte aj dhe që ja kishte prëmtue Zoti' yne.

Edhe ata shkuenë e vezhguenë gjithakka. Më i kallxue popullit të vet sa bukë ishte aje tokë mzemë ngi shëmënd hardhije me do vile kuq të mokla e kuq të rënda sa me moi me i bajt dy vetë. Për për pasë q' ati bemëjt që ishte mb' at dhe, thanë se janë gjind kuq të madhaj për shtat e kuq të rreptë, që s nuuë ja delte kush, e me u' kapë me ta ishte gjithaji së me dhetë me shurrue me sy qilë.

Tuj ndie këtë fjalë popullë muer mot kja e me dnesë e me folë keq për të madhin Zot e për Mojsehin, se kë na paskam qitë; e kjesë edhe tuj mbytë me gur Josuehin e Kalebën, që u mundoshin me pajtue dhenë tuj thënë se Zot' yne ksht më i fortë se kush do tjetër.

Për kët fuj Zot' yne i ka Israelajt me u sjellë për katërdhetë vjet nepër shkretë, e u hetue se kurvajt nëish qi kishin dalë prej Misirit e kishin për të bi n' at dhe pesë Josuehit o Kalebit.

Vetë Mojsehi e mujt me hi, përse nji ditë Zot' yne i tha me i ra shkop një shkëmbit me xjerrë uj prej së; por Mojsehi, tuj

pa se aj popull i dëlte fjalo për or' e për ças Tënzot, e ka zënura për nji herë se nuk do të dëlte aj.

Mojshi dhe ne hall të dhent to prëmtuem e të tanë Izraelajt e kjanë e i bënë gjënë për tridhetë dit.

Veç fëja na lën me li mb' at lumni qi Zot' ynë na ka prëmtue.

25. Josueki i prinë popullit të Tënzot në dhe të prëmtuem.

Pastë me shti Izraelajt në dha të prëmtuemo i qilloj Josuekit, qi Mojshi kishte lanë si kambë të vet.

I nadjit Zot i urdhnoj me shkjerë Jordanin, e Josuekë shti përpara Priftnit me Arkë shtjete (qi kishte mbrëndë rrasat e ligjës, nji anë me Manë e shkopin e Aronit qi kishtë pasë çilë) e mb' atë ças nji i ati lumit j' u rras malit e i bëni vanë popullit të Tënzot.

Si dholnë njin lutnë Pashkët e kangrënë bakë prej koro t' atë dheut; mbasandej ajnë Jerikun.

Gjytseti i Jerikut shtë i fortë sa s ka më, e i rrethuem anë mb' anë me mure, qi s kishte punë me j' u avitë kush, jose me i këcye zypni.

Por Zot' yné i tha Josuehit ne ju sjellë rreth murit t' ati gjysmit për gjashtë ditë ka 'j herë në ditë, me këtë rend: me pes pike së pari zhurija, mandej Prifnit me Arkë o mbas Arke populli mbarë pa armë; por të shtatën ditë me j' u sjellë gjysmit shtatë herë rresht, Prifnija tuj ra trumpetavet e populli tuj britë në kupë të sjellë.

Si tha Zot' yné njashtë bâni Josuehi, e të shtatën ditë tuj u sjellë të mbarunën herë, muret e gjysmit u shkatërruenë prej theosht e gjyteti ra në dorë; e Israelajt i dhanë zjarmit, e shka gjetnë mbrendë i prenë të nzëh e të vogël.

Josuehi mandej nuer edhe gjyteto tjerat tuj fitue dhe pa pre: e nji ditë qi kishte ngrohë lufte me pése krajla bashkë, qi ishin tuj i qitrue bukur mirë, me mujt me i thye sdali diellin me zgjatë ditën.

Dielli u ndal për bind, e Israelajt e thyenë ni të fund anët ushtrisë mizore.

Njishtë me lufta e trimit Josuehi u bâ i zotj i gjithë ati dheut qi Zot' yné j' a kishte premtue popullit t' Israelit; mbasandej ju dyndhetë harqeve: ju porositi me j' a mbajt besën të zsltit Zot e dig njiqind e dhetë vjeç.

Jozuhi kje shënuëltyra o Jezu Krishtit, qi hapi në kartër zotë o zrusollimit dymbëdhetë Apostujt e vet me gadhgjye gjithë tokën qi pat shpërblyo me gjak të vet.

26. Gedeoni.

Por Izraelajt edhe mbasi xhenë vënd aë dhe të prëntacmo, nuk j'a mbajtnë besën Tënzot si dihej.

Prandej Zot' ynë lezra herë ju lëshoto zë qafë kombe t' afra, me i munëne e me i shkelë; por kur u përdoshin e kërkoshin prej si, i pështote tuj ju qne do njerz të kënun e të vjedhëtn qi ja thonë Pleqët e Gjygjtarët e Izraelit.

I përmëndun ndër ta kje Gedeoni. Izraelajt kishin ra ndën pushtetin të Madjanecvet. I madhi Zot i tha Gedeonit: „Shko e pështo popullin t' ënd."

„Për jetë t' ërdo — i tha Gedeoni — kah kam me e pështue me? Shpija e ëme asht e mbrazuja shpi e farkut të Manasët, e unë i mbrazni i gjithë shpisë."

„Tue jam me ty, e ti ke me i mujt Madjanecvet si me kënë nji nieri i vetëm."

Gedeoni njiti kushtrimin; mbledh krahnotë e dy mijë vetë me armë, e u nis me i ra armikut. Por Zot' ynë i tha: „Ushtri të madhe ka me volë janë tepër, se bâz e krenohen se dishka jona. Duj me troqinë vetë, njatu qi të dalmen përrenin, kanë me pë ej me shëpkue të dorës, ga xanë vënd, mos ne e humbe."

Gedeoni zmeri ata troqinë vetë; i dha gjithoellit ka nji trumpetë e nji shtamë me nji dritë mbrendë, e ju tha qi shka to me shifni tuj ba mue, bânë edhe je.

Në gjithë të njesatës ja ra të zjarrta mualqve, i krisi trumpetës, thej shtamën e tuj përdrellë dritën, qi kishte në dorë, bërtiti: „Shpata e Zotit e e Gedeonit."

Asht ë j' a bânë edhe ata troqinë luzra përsjherë; e armikut, xanë uë gjûnë pa pritë e pa kujtue, i hini futë ng e madhe qi u lëshue larr e vreg me ikë, e zgër si torr vranë e copitunë shoqi shoja.

Gedeoni njikëso dore thoj ushtrin'e Madjanecvet e pështoj popullin e vet.

Bashkimi e uzdaja të Zotin ka fuqi ma shumë se shumëca.

27. Sampsoni.

Një tjetër herë Izraelajt ishin tuj bjekë koq fort prej Filistejve; por Zot' ynë ndihoi atëherë çoj me i pështue një nieri që ç i thoshin Sampson.

Sampsoni kishte në trup të vet një fuqi të gjatoqe kërkûnd. I ri ende me pasë hasë mbë xdo ç hariobë e laš, që ç' u turrshin ç ne o lângrë, Sampsoni ju kërcete sypri e i shkyente në duer. Mbassi ç e rritë, kâni ndie aj në luftë me Filistej, e me një fuliq gomari ndyti një mijë Filistej. Një herë e xûnë e e lidhnë me litkura, por Sampsoni kôputi lekurat si të këmbehin një pe lini; mandej hoq prej vëndit dyerët e qytetit, i mbr në krah e i çoj mâjë një malit që ishte atý afër.

Fuqija e tij ishte në flokë. që, se kish le, nuk i kishte qethë ne rrve kurr. Për të zotë të vet, Sampsoni i dilboj këtë pasë një gruas prej Filistejsh; këjo një ditë j' a prer flokët Sampsonit në gjumë, e Filistejt qi e kishin rrethue e kapnë pa kurr faro kundërshtimit, pse nuk kishte fuqi më. Atëherë i xuerrë sýt e e qitnë në burg nder hekura.

Sampsoni e pau të mzon, qi kâni; e, si fillnenë me ju rritë flokët e me i ardhë fuqija e shtatit, qilloj në një festë qi kishin Filistejt, ku ishin mbledhë gjind shumë. Atëherë i thotë një fëmisë që e merrte për dore: „Avitmë te shtyllatz se dua me u pështetë një grimë.“ Si vajt te sto shtylla, që mbajshin të tërë shpinë, j' u lut Zotit me i dhânë atë fuqi qi kishte ditkur; rroku të dyja styllat e i trandi tuj brîtë: „Le të des Sampsoni me gjithë Filistej!“ Ka mbrëndë shpija e me Sampsonin mbetzë trî mijë vetë.

Edhe Sampsoni fsht shëmbëltyrra e Jezu Krishtit, qi tuj dokë vetë në kryqjë fhej fuqinë e ferrit e na pështoj prej robnije të djallit të mallkuem.

28. Samueli.

Eli, i pari i peifnisë s atëhershme, kishte dy djelm: njëcit i thoshin Ofni e tjetrit Fines; të dy të pa Tânzonë, e që prenjshin popullin prej shërbimit të Zotit, me punë të mbrapshta të veta.

I jati i qortoke i shuemi, por nuk i shtërngoto si duhej.

Prandej i mallki Zot i bâsi me dîtë Elit se do të bâte provë mbi djelmt e ti e do të zgjidhte nji tjetër mbarshtues nâ bisnik.

N' ato dit shërbeta në kishë ajî fëmi, që i thoshin Samuel, e që e zuna qysh të vogël j'a kishte kushtue Tenzot; e ky fëmi flëte ngjat Tabernakullit.

Nji natë Zot' ynë i bâni zâ Samuelit në gjumë e i kallxoj shka do të bâte mbi Elin e mbë shpi të ti.

Nuk ngjâti shumë e dielnë të tana ato fjalë. Krisi lufta me Filistej, e Izraelajt u thyenë krejt.

Xuerse ztëherë Arkën shëjte me ja dalë para armiqve me të, me ushajë se do t' i këthete mbarë. Por prap u thyenë: Arka shëjte m' në dorë t' armikut e nâ se vdiqet edhe Izraelaj mbetnë në luftë, e me ta edhe dy të bit e Elit Ofni e Finesa.

Eli ishte ndâj në karrigë në derë të Kishës, e sa i erdh ky lajm i zî a trazë prej dhimbsit, e taj u rrëzue përmbrapa, këputi mrrqin e qafës e ôrj.

Në kâmbë të tij n' vis Samueli, që pajtoj të mallta Zot, e Zoti j'a njili dorën e xuer Arkën, shtroj armiqtë e i zuell pqyjt për shumë dit pqullës të vet.

29. Jobi.

a) Provat e Jobit kah gjuja.

Në dhe t' Idumesë ishte nji njeri i pasun fort, që i thoshin Job; ky drobe Zotin e shkote drejt në të tana punët.

Zot' ynë desh me na dhânë në kët njeri nji pasqyrë durimi ç' nos kësaj.

Nji ditë duelnë para Tënzot Ejët që sjellen në shërbim të këtij shokullit e me ta zuel edhe i mallkuemi. „Kâ je kênë?“ i tha Zot' ynë këtij. „Kam shetitë dhen“ j'a bâni aj.

„Po a n' a ke pa kûnd shërbëtorën t' ôn Jobin, që a e ka shoqën për urti e të përsuplirshëm?“ — „P' aj po“ — j'a priti i mallkuemi —, mbasë i ke dhânë të mbarën në të tana punët, zuh â vështirë me të shtrëgye. Por preke nji herë në gjâ e pasë a nî aq urtë sa ka zdëj.“ „Po nisë“ i tha Zoti „bûn si të duesh mbë gjâ që ka, por në trup të ti mos vên dorë.“

Jobi kishte të vetët shtatë djelm e trî vazza; kishte edhe shtatë mijë kokrra delo, tri mijë deve, pesqind pendë qe, e pesqind tjera gjello e shtizë barre.

Nji ditë qi të tânë vëllazën e motru ishin në gostë te vëllau i parë, j' a mbrrîtë nji nxerë e i thotë Jobit: „Kanë zrêthë eshat Kalnej e të kanë ra pre; kanë marrë mushq e qe e kanë vra pudarë; e veç unë pështova me të prûe tjalë." Pa mbarue mirë ky, j' a mbrrîtë nji tjetër e i thotë: „Ka ra prej qiello nji zjarru i madh

e t' i ka djegë të gjithna delo e bari." Sa ngjeti fjala e vjen nji tjetër e thotë: „Kanë zrêthë Kaldejt me armë e të kanë grabitë devet, e shërbëtorët t' i kanë mbytë të gjithë." S kishte mbarue mirë ende ky e vjen nji tjalë edhe ná e zezë. „Shërdosh vetë, se fmija e in kanë mbarue: tuj kângrë bukë te djali i madh, u qe nji dushmë e rrëzë, luejti shpisë së katër anët e e shtroj për tokë, e shpija xû mbrêndë gjithë sa kjanë atý, e veç une pështova me të prû këtû të zezën fjalë.

Jobi në gjithë këto provë nuk u idhnue e nuk vûni gojë në punë të Zotit; tjetër gjâ e tha veç: „Zoti i ka falë e Zoti i ka marrë: âmzë i Zotit kjofshë bekue."

b) Provët e Jobit në trup të vet.

Dual prap para Zotit i mallkuemi, e Zoti o pveti: „Si po të shkon puna me Jobin? A e pat se nuk i rrëshqiti kurr nji fjalë e keqe e kërkënd nuk gaboj." E djalli j'a priti: „Dy duer për nji kryq: të tanë gjunë e shkrinë nieri me pështue vedhe; por preke nji herë në trup e shif a të levdon në sahtë." E Zoti: „Po mirë tek e ke, hën shka të duesh ni të, por shpërtin mos j'a merr."

Atëherë djalli i lesboj Jobit nji dergjë si një gërbalë e ç'ne shtell të kambës e deri në mëje të kreu shtati i ti n'hi nji varrë plot me krymba; e kaq qelbej sa kërkush s'mund t'a durote afër. E Jobit j'u desht me dalë grej shpije e me ulë mëje një plehit. Me shue ndo pak xjarrin e varrvet, i krueta me nji cepë rrashte e mbledhte qelbin qi i kullote gjithë ksh. As mbas kësaj provë kaq të rreptë Jobi nuk u dëshpue, e gjithë një ne zodjë në të madhin Zot, thote: „Une e di se Zoti ynë ka me mi shperblye e dënë e mbrame kam me u njallë grej dheut e përsëri kam me u' vesh me lëkurë t' ëme e kam me pa Zotin n' ëm."

Njështë Jobi nuk kish ni mkat, e të mallkuemit i shkoj prova kaq me fuqe të zezë.

Jobi sa mësoi se Zot' ynë nuk qen të vështirë veç fajtorve; por shumë herë rëndon dorën e vet edhe përmbi njerz të mirë me i provue e me i bë më të mirë.

30. Jobi mkëmbet përsëri.

Kishte shkue gadi nji vjetë qysh se Jobin e kishte kapë njo e zezë, e s'hajbe me nji pugjë të pashoqe, kur j'u dëgjua më të madhit Zot, I çoj pra përsëri shërbëtin e tropit, i fali djalin e varza e i dha gjë dy herë aq sa kishte pasë përpara. Me atë pagjë e me ato të mira Jobi rrënoj edhe njiqind e katërdhetë vjet e pan në vorzë të vet nipa e stërnipa deri në të katërtin brez, e mandej vdë kryet e dig.

Jobi kje nji shëmbëltyrë e thekshme e Jezu Krishtit qi pesj gjithë ato mundime pa kurr farë ankimi, si nji ka kur e qethë burijn.

Ligja e re.

31. Ëjlli i Tënzot i falet Zojës së bekuemes.

Kur i pari njeri pat ra në fuj, i nalti Zot tuj j'u lëndue garpolit, tha se do të vëte ammësi ndërmjet të ti, qi ishte i mallkuemi, e të nji grues qi do të j'a zbrydhte kryet. Kahuenë katër mijë vjet prej asaj dite, kur i nalti Perëndi çoj Arkangjelin Gabriel te nji vashë gjakut të Davidit qi i thoshin Mri, e qi ishte lidhë në besë me nji farkatur në Nazaret, e këtë i thoshin Zef, edhe ky prej gjakut të Davidit.

Arkangjelli j'a bëhi Zojës Mri e i tha: „Falemi Mrí! Ti je hir plotë, Zot' ynë ë ka ty: ti je e bekueme përmbi gjithë gra."

Prej këtyre fjalve të paprituna u turbullue ajo vash' e përvuejt. Por Ëjlli e priti e i tha: Mos u frigo, pse i ke pëlqye të naltit Perëndi. Ke me pasë një djalë, e ke me j' a njitë ëmnin Jezus. Ka me kënë i madh e ka me u thirrë i Biri i të naltit Zot.

Zoja j' a këthej Ëjllit: „E si mundet me kësë këjo punë?" E Ëjlli: „Shpirti Shëjt ka me urdhë mbi ty e fugija e Atë të lumit ka me t' u përkrahë. E për shij se kanë me të dalë këto fjalë, s' até kushrinë Elizabetën tash në pleqni ka me i ftuë Zoti një djalë; pse kurgjë s' mundë të j' a zdalin dorës Zotit.

Atëherë Zoja tha: „Qe shërbtorja e Tënzot u bâftë mbi mue sikur ë fjala e jote." E Ëjlli u zhdük.

„Eva i xûni besë fjalës të djallit e nepër të gjithë njerzët sharrosë; e lumja Zojë i xûni besë fjalës s' Ëjllit e nepër të gjithë njerzët patnë pështim."

32. Zoja e bekueme shkon me u pjekë në shëjtën sh' Elizabetë.

Sa nëjen Zoja se i mollë Zot e kishte go me ntë të mirë të kushrinën e vet Elizabetën, u nis me 'j korë me shkue me u pjekë së të me j' a futue këtë të mirë e me j' a gjetë ndër nevojë. Sa mbërrini Zoja e bekueme n' Elron, kû rrite Elizabeta, e hini në shpi të zaj u fal me të për mall.

Elizabeta, shëndritë prej Shpirtit Shëjt çoj zânë e i tha: Ti je e bekueme mbi gjithë gra e bekue â fryti i barkut t' yt. E kah e patë une këtë të mirë me ardhë me në pa Nâna e Tënzot?"

Por Zoja e bekuema me përvûejtsi j' a priti: „Shpirti i ëm madhnon të naltin Zot, e zêmra e ëme gaidon në Perëndin mëshirtarin t' ën. Pse aj ka nië sytë e vet mbi pakësë t' ëme, që prej sodit kanë me më thânë të bame brêz mbas brêzi."

E ndëj tre muej me Elizabetën, âaj e ndihmue ndër rrânjo të shpës' e ndër gjithë nevojë të saja.

Si u mbushnë ditët, i fali Zoti një djalë Elizabetës; e gjithë shpija e Zakarisë (sehtû i thoshin të shëjt t' Elizabetës) u bâ në shênd. Fëmiuë j' a njitnë ëmnin Gjon, së i pat urdhnue Ëjlli t' ot, kur i tha se do t' i lete një djalë.

Njaj shtmi kje prisi i Jezu Krishtit, e mâ hera pat fatin e hardhë me e pagzue me duer të vetu n' aj të Jordanit, e prandej i thonë Pagzues.

Me u bá gjâl: për at xyren e vet Gjoni u nxirjte në ngi shkretí tuj i dhânë shtërngesë vedit, dëri sa erdh koha me dalë për shkâ e kishte shkrujtur Zot' ynë.

Përvujtnija ngjallë prej nesh ndihmën e Zotit: krenija e largon.

33. Të lemit e Jezu Krishtit.

Mbreti i Romës Cesar Augusti kishte urdhânue me u njohë sa popull ishte në mbretnì të ti, e gjithë kush do t' u shkrote në vënd kah kishte dalë; prandej Zojës së bekuame e shë Josefit j' u desht me vajt në Betlem kah kishte pasë dalë fisi i tyne, barku i Davidit.

Prej se kishte lëshue popull shumë n' at qytet, të tâna shqijat ishin xânë, e s kishte mbetë vënd kërkund, e Zojës e shë Josefit j' u desht me ká e me bujt në nji stan berresh, qi ishte jashta qytetit. Njatý në pikë të mjesnatës lau Shëlbuesi i dhent i bumi Jezu Krisht: e Zoja e bekuame e lidhë e e shtroj në nji grazhd.

Atý pari rrëshin do bari tuj rnejt bakthinë. Ênjlli i Tëzoit, rrethue me nji dritë të madhe, ju duk afyre e ju thâ: Zîsuriq kam ardhë me ju dhânë: sôt në qytet të Davidit ka le Shëlbuesi

i gjithë dheut, Mesija qi ka këtë përfolë tash ma mot. E qe shëjin: kesi me gjetë nji foshnje lidhë në do zdrina e vëndue mbi nji grazhd."

E nji mori fjësh tjerë këndoshin: „Lavdi të madhit Zot në ná të naltin qiell, e në tokë pagzë njerzve zëmrë mirë."

Baritë gjithë shkuë u çunë e vëllanë te nj etan e gjetnë Zojën, shë Josefin e at fshirje të bymcohëtne përmbë nji grazhd, e adhuruen e i falnë dhimbi.

Nieri i pa të koq ç'ë ka zëmrën të madhit Zot e xjerrë gjithahka prej si.

34. Tre mbreta adhrojn Jezu Krishtin.

Në krye të javës mbasi leu Jezu Krishti e përgjaknë e i vënë ëmnin Jezus, si j'a pat xjitë Fjilli përpara se me le.

Ndër ato dit j'a mbërrinë prej së lonit të diellit në Ruzalem tre të mëdhaj e pretnë: „Kù ishit zoti i Judesë qi ka le tash? Kemi pa lyllin e ti mb' at zot kah lenë diellí e kemi ardhë me e adhrue."

Kroqji Erod, taj ndie atë fjalë u trishtue, e mbasi preti prifnit e të diezhmit, ju tha: „Në Betlem të Judesë. Shkoni atje

e kenë me gjetë foshajen, mbasandej erë e në kallxoni edhe nne kë âsht, të shkoj e t' a nkëroj edhe me."

Si e ndiendë këtë fjalë ata zotni, u zinë, e nhas hyllit qi ju prîte, gjetnë foshajen me Nkrën e vet Zojtu e lokumo; e me fëyrë për tokë e nderuenë e i falë ar, këm e mirrë.

Pasi se me u këthye, ôjlli i Tënzot ju tha nos me marrë kah Rrzalemi, pse Erodi kishte mënë të kerë; pramtej ata rregëlljetër shkuenë në shpija të veta.

Tre mbretat me ar, qi i falë, e njoftuë Jezu Krishtin për mbret; me këm e njoftuë për Zot; me mirrë për nderi.

Xi. Jezu Krishtin e çojn në kishë të Rrzalemit e mbasandej ikin në Misir.

Kur Jezu Krishti u bë katërdhetë ditësh, Zoja e bekueme e shë Jozefi e çuenë në kishë të Rrzalemit me ja kushtue të nadhët Zot e me falë dy turtraj, si ishte mblada e të vorfnevet.

Në kishë kishte ardhë me e pritë nji plak qi i thoshin Emër Simon, e qi Shpërti Shëjt i kishte dhânë fjalën se e kishte me mbyllë gytë pa pa Shëlbuesin e botës.

Plaku e 'nuer atë fshuje të bymoshmo e tij e nbajt në llanë të dorës tha: „Tash po dee kendëri pse pashë me sy të mi njatë qi âsht pashtimi i gjithë nalët."

Në tjetër anë Erodi si pas se tre mbretat' nuk këthyenë te ai, ojf gjithë me mbytë za fëmi gjindesën në Betlem ç' mbë dy vjeç e ndën të.

Prandej Ëjllë i Tënzot j' u duk në gjumë shë Jozefit e i thë me ikë në Misir me Jezu Krishtën fëmi e me Zojën e bekuame, e me ndëj atje deri sa t' i thote aj vetë.

Shë Jozefi, pa këthye ëjalë, ndigjoj: shkoj në Misir e ndëj deri sa diq Erodi: e kur i tha Ëjllë, këthej e xuni vëzë në Nazaret; o atj' me djersë të ballit e me mund të krahvet u mundue me mbajt Zojën e bekuame e të hyjnueshmin të birin e saj, qi i nalti Zot i kishte lanë në dorë me e ruejt e me e rritë.

T' i kryejm si duhet përdimet qi kena me të nadhin Zot, e aj i lumi ka me na pritë rreziqet.

36. Jezu Krishti ndër të dieshmit e Ligjës.

Jezu Krishti i kishte kapë dyndëdhetë vjet, o Zoja e bekuame e shë Jozefi kur shkuane në Jeruzalem me lutë Pashkët e muerë me vedi.

Si u mbarue ato dit të nëdka u xuni me këthye në Nazaret e lumja Zojë me gra e shë Jozefi me burra, o Jezu Krishti nbet

në Rrazalem pa u kujtue ae Zoja qe shë Jozef, pse kujtoshin se ishte bâ me gjini të vet.

N' e mbrëmjes së u bâne bashkë Zoja prestë shë Josefin: „Po e djali ç' u bâ?" E shë Josef: „Po a s ka hûaë me ty?" E kërkuenë në gjini të vet e nëër të njoftun, por kërkimi s e gjetnë. Këtheju me të shpejt në Razalem e të tretën ditë e gjetnë në kishë, ndëj në mjedis të dijetarve tuj kuvendë me ta, tuj i pyetë e tuj ju gjegjë sa me u habitë gjithkush prej të.

T' a panen Zoja i tha: „Bër, shka na bâne ti kështû? Qe yt atë e une me trishtim në zëmrë kena shkue tuj të kërkue." E Krishti j' a priti: „Pse më keni kërkue? A se kanë ditë se mue më duhet me kry punët e Babës s' ëm?"

Mbasandej bashkë me ta këthej në Nazaret, e ndëj gjithmonë nëën ndigjesë të tyne, tuj u rritë në dije e në hir para Zotit e para robit.

Fëmijs qi ndigjon prindën e vet ka me punë bekimin e Tëzot.

37. Jezu Krishti merr pagzimin.

Ndrye në një dugajë, tuj punue pë pra, tuj i ndigjue Zojës e shë Josefit, Jezu Krishti ishte bâ trishtetë vjeç; e kur erdh koha me dalë për fisnë e me e dijtue vedin, shkoj te i shën Gjoni me marrë pagzimin prej si.

I shën Gjoni qyeh kur, ishte në shkretti tuj bâ pënitenë të madhe: veshun e ti kërmill dreje e një rrip njeshë nd' ijë: hseja, kacalleca e ujaltë t' agër. Prej andej i predikote një mori popullit, qi vinë me e ndie, më j' a bâ gadi e me j' a çilë zemrën të madhit Zot qi ishte tuj ardhë, e ja epte pagzimin e ujët për të shlyemit e mkatevet të tyne.

Shkoj pra i lumi Jezu Krisht e i tha shën Gjonit me e pagzue; por i shën Gjoni j' a priti: „mue kam nevojë me u pagzue prej tejet, e ti vjen te une?"

E Jezu Krishti i përgjegjë: „Lëri tash këto fjalë e bân si të tham une;" e shën Gjoni e pagzoj. N' at çast u çil qiella për kryeti e Shpirti Shënjt në dukë të një pëllumbit u ul e ndëj përmbi Jezu Krishtin. E një zë prej qielle ushtoj: „Ky është im bër i dashtuni, që e kam për zëmër t' ime."

Jezu Krishti tuj këtë vetë shfjalja e panatërueme nuk kishte nevojë për pagzim; por gjithnji e mori për mësim t' onë e ne i ẽkënë ujit fuqinë shëjtnore.

88. Jezu Krishti në shkretë.

I luti Jezu Krisht mbassi mori pagzimin, vajt në shkretë e pështoj ne e tundue i mallkuemi, me na mësue ne si do t' i mujmi tundimet.

Katërdhetë dit e katërdhetë net kishte ndëj pa shtî aë gojë erë ëndës; kur fillë me e mërrë ûja. Atëherë j' u avit i mallkuemi e i tha: „Në kjosh i biri i Tënzot thuaju këtyne gurve të bëhen bukë."

Por Jezu Krishti i përgjegji: „Âsht shkruc se nieri nuk jetun vetë me bukë, por me gjithshka del prej dorës së Tënzot."

I mallkuemi e mori e e çoj nâje Kishës të Rreshtmit e i tha: „Në kjosh i biri i Tënzot, këcue poshtë pse, sepse thotë Leitra, ẽjtë kanë me të pritë aë shëplakë të dorës."

Jezu Krishti i tha: „Jo," pse Leitra thotë edhe: „Mos provo Perëndinë Zotën t' ënd."

Prap djalli e tajti mājo ajō mali të naltë fort e prej andej i kallxoj gjithë mbretrit' e gjân' e tokës: „Gjithë njikëta po t' i sup — j' a bâni — ne u përmbyrsh me m' aĥrue."

Por Jezu Krishti j' a kthoj: „Hiqu, o i mallkuem, geo âsht shkrue: „Aĥro Perendinë Zotin t' ând, e ati vetëm shtrbej."

I mallkuemi si e pau se nuk i ĥeel gjâ, iku; e ajtë e qiellës ardhnë e i prunë Jezu Krishtit gjithshka lypej.

39. Dymbëdhet' Apostujt.

Mbasi duel prej shkretëje Jezu Krishti fillej me predikue, e me j' a hapë gjithë dhoret se aj ishte i bâri i Tënzot, qi krishte ardhë më shpërblye gjithë robin.

Popajl shumë fillej me shkue mbas ati; por Jezu Krishti deshi me zgjodhë prei dita me i bâllue më fort kah mësimi i ti e me mësue dikur tjerit.

Një ditë taj cerë për të gjatë të bregut të detit të Galilesë, pau një furi: Simonit, qi gjuete peshk me të vëllan' e vet Ndren. Këtyne ju mall Jezu Krishti e ju tha: „Ejn mbas mejet e kam me ju bâ gjuetar njerzish." E ata pa fjalë lanë rretat e shkuenë mbas ati.

Njishtë zjëmin mbas tjetrit i mbledh dymbëdhetë vetë, qi kjenë: Simoni, qi i kthej emrin Pjetër, e e bâni përmbi gjithë tjerë në kâmbë të vet, Ndrea i vëllaj, Jaku e Gjoni, Filipi e Baltja, Toma e Matija, Jaku i Alfeut e Taieu, Simoni zelltari e Juda Iskarjoti qi ma vonë ĥeel tradhtoi.

Këtëta janë dymbëdhetë Apostujt, qi Krishti i lanë i mbajti në shkollë të vet e i çoj me ju predikue odhe tjerve, e ju dha pushtetin me shfaqdoshë të smuetë, me ngallë të dekun, e me xjerrë djemnit prej gjindesh.

E ju thotë: „Shkoni e leçitën' ju tjerve shka keni xânë prej mejet' mue kam me kênë me ju deri në mbarim të shekullit. Kush ju ndigjon ju, më ndigjon mue; e kush ju përbuzë ju, përbuzë njatë qi ju ka çue.

Apostujt shkuenë mbas fjalës së lanit Jezu Krisht: predikuenë në katër anët e dhent e themelnenë Fen' e Krishtit.

'Kush nuk âsht në vathë të lanit Jezu Krisht, qi âsht Kisha e tij, nuk ka pështim.

49. Predikimi e mrekullit' e Jezu Krishtit.

Ishte hapë në katër anët zâni i të lumit Jezu Krisht për mësime të bukura qi nepte e për mrekulli qi bâte. Mësonte shka ânsot me bâ me i pëlqye të madhit Zot e me shëlbue shpirtin.

„Lum të vorfënit — thote — se lumë me pasë mregjinin e Parrkit. Lum të lutët, pse kanë me zotnue dhenë. Të lumtë ata qi kjajn e hjekin zi nbasa zrrgës të Zotit. Të lumtë të mëshiershëm, të pastërt e të paqjtë.

„Kush merr idhnim me shokë ka me dalë fajtuer në ditë të gjyqit. Mos bâni be; por fjala e juej të jetë: po e jo."

„Dasmë mbrigt t' nej; bâni mirë atyne qi ju kanë qudë, e luta'ju për ata qi ju bâjn keq."

Mësimin qi nepte me gojë e dëftote me vepra; e fjala e të ishte e âmbël e pa kreni, e me j' a mbaslë mënden atyne gjindve të trashë. Posë predikat nuk kje vënë kë e bâni ado j' mrekullë; nuk ka zëmrë pa pajtue, nevojë pa këqyrë.

E para mrekullë qi bâni kje në dasmën të Kanës në Galile. Në gosté qi a bë ëllo; me mungue vëna e ata të shpisë kishin

kërkûnd kû 'ne e mërrë. J' u dhimt ajo shpi së lumës Zojë e i tha Jezu Krishtit së vosh: „Nuk kanë nâ vënë." E Jezu Krishti i tha: „Nuk ka arrâbë unde koña e ûme." Por Zoja gjithnji ju tha nkambeave: „Dâni gjithë si të ju thonë." Ishin n' atë vënd gjashtë shtamba të mëdha, e Jezu Krishti ju tha këyre nkambeave: „Mbushni me uj këto shtamba e xjerrni." Ata ndigjuanë e ajî ishte bâ vënë e pasboqe.

Lum kush shkon mbas fjalë të lumit Jezu Krisht e i qet në punë mësimet e tija.

41. Jezu Krishti shton bukën.

Nji ditë pështatje vetë, pa njehë grat' e ûmit, kishin marrë mbrapa Jezu Krishtin në shkretë kû s gjindej nji kushtë bukë. J' u dhimtë Jezu Krishtit e pveti a kishte kush bukë me vedi.

„Tek ûhst nji djalë qi ka pësë bukë elbi e dy peshq — j' a bini Ndreu — por shka janë për gjithë kët popull?"

„M' i bini këtâ ato bukë e ato peshq — tha Jezu Krishti — e thoni popullit të rreshtohen në bar."

Muer ato bukë, çoj zýrë kah qiella, i bekoj, i thaj e ju tha Apostujve me ju da gjindvë. Njiahtë bûni edhe me peshq. Kërkush s mbet pa gjë o të tânë kangrinë sa me u ngë.

Mbasi çnanë truesat, me toqëza mbushnë dymbëdhjetë shporta; aq sa gjindja tuj pa atë mrekullí thoshin: „Për të vërtetë zjëky âsht Mesija qi pritet mbë dhe."

Edhe për ne i madhi Zot shton për gjithë ditë bukën t' onë: shton ushqimin e korpit tuj i dhânë të mbarën tokës; ushqimin e shpërtit në Sakramêntsl të lëtorit.

42. Jezu Krishti njallë të bîn' e Jairit.

Nji ârë Jairit, qi ishte i pari i Sinagogës, kishte zjí vajzë të vetme aja dymbëdhetë vjeç, e ishte tuj dekë. Edh pra te Jezu Krishti e j'u lut me kjekë keq e me zikre te shpija e ti, me j'a shëndoshë até çikë.

Jezu Krishti pat të dhimtëm për të e u nis me shkue. Tuj shkue rrugës nepër nji pogull të madh qi e kishin rrethue, j'u avit nji grue e ligë qi për dymbëdhetë vjet e kishte lanë har pa prevue o njekë pa prodë, por kurr farë dobije e kishte pasë. Këjo pra ûnës preku skrodillin e petkut të ti e me j' horë u shëndosh. Jezu Krishti kêqyri për mbrapa e me dashtni i tha: „Bijë, fejn e jote të ka pôshtue: kjosh bekue."

Sa ishte tuj folë me të, j'a mbërrin Jairi e i thotë se vajza kishte dekë.

„Mos u tut — j'a bâni Jezu Krishti — beso, e yt bijë ka me pôshtue." E si mbërriti ato shpi, gjet gjindjë të tânë tuj kja, por edhe dëyna ju tha: „Mos u mjerroni, pse vajza s ka dekë, por âsht tmi fjetë."

Gjindja qi e kishin pa votë, tuj ndie ato fjalë qeshnin me vedi.

Jezu Krishti j'u avit cucës, e muer për dore e i tha: „Cucë, çou." Asaj me nji herë i kthej shpirti, u ngulë, u çue e kângri bukë me rob të vet, qi a dishin kû ishin prej çudës.

43. Jezu Krishti njallë djallin e nji grues së vejë.

Nji ditë Jezu Krishti tuj hî në nji qytet qi i thosin Naim nêsbi në do gjinel qi shkoshin me shtî në dhe nji të dekun, djallin e nji grues së vejë qi e kishte tjetër, e e shumja e përvjellte tuj

njekë e tuj vajtue. Jezu Krishtit j' u dhimt mirë zemra, e i tha: „Mos ljaj." e ju ţûni me dorë atyne qi çoshin arkën, me u ndalë nji herë. Mbasandej si j' u avit arkëse i tha me zë të zaltë të dekunit: „Djalë ty po të tham ndreqa." Mb' at çast djali, qi

lishte pasë dekë, u çue me ndêj e çili gojën me folë; e Jezu Krishti j' a dha n' ûnçën së vet. Gjithë sa kjenë atŷ e panë këtë mrekulli e u hindnë e s' prishin tuj levdue të madhin Zot.

44. Jezu Krishti shuen tallazet e detit.

Nji ditë Jezu Krishti ishte ndêj së breg të nji deti të vogël qi i thonë Genezaret, kur ju thotë Apostujve: „Të dalim mb' at anë." Hini pra me ta së nji barkë; Apostujt nisemë me vozitë e aj ali kryet me fjetë.

Pa gritë e pa kajtue a çue nji ûrkë e madhe e ishte kah kapërdite barkën. Apostujt a tatnë fort e e çunë prej gjumi tuj i thânë: „O Zot, na pêshto, se gradisme?" E Jezu Krishti ju kthej: „Po pse po trëmni o hezëpakë?" U ndreq e i urdhnoj ûrkës me pra; e me çua dahija puskoj e deti ra pas.

Apostujt hɔ̈itë prej qudo i theshin 'shoqi shojt: „Kush ßsht ky qi dezi emat e deti i shkoju për ßalë?"

Gjithë sëndet qi kanë ßalë prej dorës së Tëzot e njofin Krishtin për Zot e i adigjejn: të xãnu pra me i rdiggue sdhe na.

Ek. Të shëndëruemit e Jezu Krishtit.

Jezu Krishti nji dit mër me vedi tre Apostujt mâ të dashtunit, sbë Pietrin, shë Jakun e shën Gjonin, e u xjit në xji mal të ultë, qi i thoshin Tubor, me u lutë.

N' urnë ßaqe atyno të tre Apostujve u shëndërrue: fëtyra e ti shëndriti si dielli e petkat e tija u bânë bardhë si bora; e u ânkue Mojsehi e Illija tuj kuvëndue me të.

Sbë Pietri si pau Jezu Krishtin me atë madhni tuj derdhë rreze drite, e ata dy shëjtën u shtangë e prej shëndit i tha: „O Zot, mirë kishte me kënë me xânë vënd këtë: po bâjm tri tëndâna xji për ty, xji për Mojsehin e xji për Illin." Nder ata ßalë nji ré e shëndritshme i xue sdën të, e prej réje dual nji zë qi tha: „Ky ßsht êm Bir i dashtuni, qi e kam për zëmrë t' êmo, ajkët adigjoni."

Si ushtoj ky zâ nê vesh t' Apostujvet, runê me fëtyrë gër ẑho, e i nxxr drej' o madhe. Per Jezu Krishti i prêzu e ju tha: „Çoni'ja, nos u frigoni." Si u çuxnë, nju ẑuk' e madhnxshme kishte zbarue, e s punë tjetër kênd pasë Jezu Kristit si ishte tjera herë.

Jezu Krishti tuj u shtëndërxue desht me ju bâ dishuni Apostujve Hyjnia e vet, e ne na dhânë edhe ẑi farë nostro t' asnj lamni qi ka me pasë trupi i jonë mbas të njallunit të Korpit.

46. Zelli i Jezu Krishtit.

Iehin tuj ndêrr Pashkët kur gjithë Izraelajt kishin doke me shkue në Ẑaanden, e ndë Jezu Krishti desht me shkue.

Të hînen në kishë, gjet gjind qi shitshin qe, dielo e pëllumba, e sonxer nëj në trueza të veta me ndêrrue o me thye pare.

Tuj pa kët të pasderën të vêndit shêjt, Jezu Krishti u illume; bâni nji kamxhik e përlau nta dhûntarët e Kishës tuj xjerrë jashtë delet e qet e tuj rrexue tresat o parinxe. E styne qi shitshin pëllumba ju tha: „Xjerni jashtë këto besha, pse shpija e ême âsht shpi uruto e ju e keni bâ shpellë hajnash."

Të gjithë, pa hâ zâ, i ndigjuem, e veç do i thânë: „Kah e kin dishmi ti se ke këtë pushtetë?" E Jezu Krishti ju përgjegji: „Shkatërroni'jo këtë kishë, e në tri dit e ngrehi prap."

Kisha âsht shpija e Tënzot, kû i Ungji rri me ndigjue vrastôt t' ona. I ngjeri aj që e ç'a ka si duhet këtë vëmendje shtjet.

47. Ambëlemi i Jezu Krishtit për mkatnoret.

Një Farize, që i thoshin ômnit Simon, thirri një ditë Jezu Krishtin për mjesditë, edhe i shkoj.

Tuj hîngrë këta ç'a mbërritë një grue, e me pëndim të madh në zêmrë për mkatet që kishte bâ, i ra ndër kômbët të Ungit Jezu Krisht, e ç'a lagte me lot që i dolshin rrëkaj syvej sy̆sh, e ç'a terte me flokë të vet: ç̆'a puthte e ç'a lyente me erra.

Farizeu tuj pa këtë punë, thote me vedi: „ne kênë ky vegimtar, kishte ne ditë të madhen mkatnoren që ka pasë vedit.

Jezu Krishti që shifte edhe mbrênda zêmre, i tha: „Simon, due me të pretë një fjalë." — „Urdhno, mjeshtër," ç'a kân aj. E Krishti: „A e shef një këtë grue? Une kam nrêbë në shpi t' ânde e e nuk ke qitë aj me la kômbët; e këjo ai' i ka la me lot të

syve e i ka tërë me flokë të kreshë. Ti, kur të hinа, e nё ke pathё si nikun, e kёjo q' se ka ardhë e pranë tuj pathё kёmbёt e mija. Ti e nё ke lye kryet as me njі pikë vaj, e kёjo me erza të kushtueshme ka lye kёmbёt e mija. Ani nё po të thёm: kёsaj janë falë nkatë shumë pse nё ka dashtë shumë."

Mbasandej u sollë prej asaj grues e i tha: „Të kjoshin falë nkatet të tua; fёja e jote të ka pёrbrnë: kjoft bekue."

I nёzhёrshmi Zot gjithnouë na i falë nkatet se i rrёfёshim si shë Mrёja Madalenë, na pёrvajtni e nse sёmurë të pёndueshme.

48. Dashtnija e Jezu Krishtit pёr fёmi.

Jezu Krishti i dotë fёmitë, e kur e rrethoshin mahnesnjt e kur nёnat i qoshin fёmitë e vet, aj i Lumi i bekotë e ju vётë duert mbi kryet.

Nёse'j herë dishepujt e doshin me i lanë fёmitë me j' u avitë e i tёrnejshin, por Jezu Krishti ju thotë nё dashtnë: „Lёni fёmitë të vinë to mue e mos i ngjini, pse e lyne ёsht rregjullja e qiellёs."

E ju thotë edhe se nia fёmi lshin nё rojë të mё të mёdhajvet djё të qiellёs, e ajёrë aj qi i mёson pёr sё rahrupshti ato fёmishte.

Nji ditë nji ndër Apostuj e pyeti kush kishte për të kënë ná i madh në kunni të Parrizit; e Jezu Krishti mbrr nji fëmi e e vuni në njes të tyne e ju tha: „Kush të vogjlohet si njiky kërthi, aj ka me kënë ná i madhi zë Parriz; e kush i hâs ndrë zbrejtët ndrë kito fëmi, mos m' a hân."

Të pafajt i zhukuron fëmitë para Zotit. Kuen'ju pra, o fëmi, mos me fillgë shpirtin tuej me nkut.

49. Djalë plangprishës.

Jezu Krishti me na dëftue me sa dashtësí i madhí Zot i pret mëntuerët qi pëndohen për njimënd o këlhelsen prej ti, kallxoj njíkëtë shembëlltyrë.

„Njëni kishte dy djalm: djalí i vogël i thotë nji ditë t' et: Epna gjásë t' ëme qi më bje, se ëse me u da. Edhe i jati j' u dha, e aj troti përjashta e me 'j kerë qurti gjithë gjásë në lojna e në mogjypi.

Kndh nji xi e madhe mb' at dhe, e këti djalit j' u desht me u jitë vrogtar me njëmin me i rrejt thitë.

Kaq e kishte mëzrë ljo fatzinë se hikmete me pasë për vedi njatë bërë qi ju teprroshin ilive, por nuk j' a vepte kush.

Por s' e mbrama i ardhnë mëtë e tha me vedi: te ëm atë ka gjithë ata rrogtarë qi s janë mangut për kur gjâ e ano këtû des ëni. Po shkoj edhe une te ëm atë e po i bie udër këmbë. U çue e shkoj.

I jati për së largu e njofti e tuj ese theksheu i dasi paru, o mutr ugrykë e e puthi me dashtni, e ja tha shërbtorve: „Shpejt hini petkun mâ të mirë e veshn'je djalin t' ëm; vën'ja mâzën në gisht, mbathn'ja këmbët e tija, preni viçin e mbajtun e të bëjm gosti të madhe; pse ky djalë më pat dekë e ati u gjallë, pat tretë e prap e gjetun."

Njiabtâ e pret i madhi Zot njatë mkatmuar qi pëndohet e këthen prej së.

50. Të ngjallunit e Lazrit.

Në Betanje, katând afër Rezalemit, ishte dy motra, njëniu i thoshin Mri, tjetrës Martâ, e kishin nji vëlla qi i thoshin Lazër;

e Jezu Krishti kishte mirsi me shpi të tyne, e kur shkoste në Rezalem, atje hite.

Tuj këtë Jezu Krishti larg prej andej, Lazri u sëmur e dig. Jezu Krishti atë herë ju tha Apostujve; Lazri, miku i jonë ka dekë; eni të shkojm në Betanje me e pa e me e que.

Para se me mbërrí te shpija e tí, i dalin para të motrat tuj kja e tuj njohë, e i thonë: „Të këndshe ti këtú e po diste vëlla zeza."

„Vëllau i juej ka me u njallë — ju tha Jezu Krishti — kû e keni vû?"

E ata e qasnë te vorri i tí qi ishte një shpellë mali me një zrasë qi i kishte vënë gryken.

Jezu Krishtit ju qas mall e kjau o mundej tha: „hiqni zrasën." I përgjegji Marta: „Zot, i vjon ero, se tash kotë dit ka ikë!"

„Po a s të thasë une se në besash kë me pa fuqin' e të madhit Zot?"

E tuj que sytë përpjetë Krishti me zâ të naltë: „Lazër del jashtë!" E Lazri duel gjall' e shëndosh e zrrasaj disa njet mbrapa.

Shumë kuj ndër ata qi mbetunë atý, ju çilnë sýt e besuenë në Jezu Krishtin; por do tjerë shkuenë me lidhë fjalën me armiq të ti me e mbytë.

Jezu Krishti me një fjalë goje gjalli Lazrin prej së dekmës, vjashtë ka me njallë gjithë njerzit para gjygjit të mbramë.

51. Jezu Krishti hinë në Ruzalem me madhni.

Tuj ardhun Pashkët Jezu Krishti desht me shkue në Ruzalem e me bí me madhni kalluer, si kishin zakon të mëdhajt.

Tuj u afrue prej malit t' Ullivs e tuj mëndue ç keh të madh ishte tuj i sjellë vedit një qytet me të zezë qi ishte tuj bâ, tuj e mbytë, kjau.

Para se me hî në qytet, i duel para popull i madh, shtroshin rrugës kah dalte petkat e veta e me gëmba palmash e ullinjsh u dhanë shkoshin tuj ëertitë: „Hosanna të birit të Davidit: bekue ký qi vjen n' emën të Tënzot!"

Vop Farisejt qi kishin quejt mbë të, tuj pa atë lulzim, pëlasshinë në zëmrë të vet.

Jezu Krishti shkoj dîl në Kishë e atý shëndoshi të ligj, të verbtë e të shkjoptë qi ishin mbledhë prej gjithë anësh. E populli kaq fort epej mbas ti sa edhe fituja qoshin zânë me e levdue.

Për kōtë pasō anmiqt e ti kīqitnē ne o mbytē; por doktin zierin qi të jau epte nō dorē pa u ndie fort; e ky trathtuer faqezi kje Juda, nji nder Apostuj, qi s lidh me ta me jau ēhānē në dorë për tridhetë para të rgjuta.

Gjithq sa horë hāp nji mkat trathtoni Jezu Krishtin e gër nā pōk so tridhetë para të rgjuta.

52. Jezu Krishtī themelon të Shējtnueshmin Sakramēnd.

T' ējten e Pashkvet, qi mbas ligjës s' atëhershmë do të bahej kijs, Jezu Krishti desht me e mbarue atë përlim bashkë me Aposhtuj; prandej çoj Pjetrin e Gjonin me hā gatī shka lypej për atë festë.

Tuj hāngrë fōli për dekë të vet e se do t' a mundoshin; shkrepi edhe në pasë të Judës per pa e germōndë.

E në mbarim të darkës tha: „Sa fort kam pasë dishrue me i hā bashkë këto Pashkë! Ju kam dashtë gjithmonë fort, por sa tash sekurr."

Mbor në dorë nji copë pagzuçë, çoj sjtë kah qiella, e bekoj, j' a dha Apostujve tuj thānë: „Merrni e hani: ky ā korpi i jēm."

Njashtú edhe mser kështjtin e bekoj e ju dha Apostujve taj thânë: „Pini, ky â gjaku i jêm. Si kâna me, kâni edhe ju në kujtim t' êm: ase kam me kânë me ju dëri sa të soset shekulli."

Njashtú prs Jezu Krishti i mshërsiëm, para se me dekë, sa ka korpin e vet për ushqim ne, e gjakun e vet për pije. Mo-

sndej me na mësue përmujtin' a que e ju lau kânsët të gjithvet sa shtin atý: e ju pareitri që kush ështi më i madh të kâtë shërbtorë i gjithvet.

Mbasi j'u fal ushqye Tenzot, dasi me xânë fill mbrëmet e veta.

33. Jezu Krishti në kopsht të Gjetsemanit.

Kur u qe prej darke, Jezu Krishti me Apostuj të vet shkoj së mal t' ullishtave, e taj hi në kopsht të nji katundi qi i thonë Gjetsemani ju tha atyne: „Ju rrini këtu e thoni uratë." Mser me vedi shë Pietrin, shë Jakun e shën Gjonin e u shtye pak më përparë, e filloj me u mpushtue së zëmrë e tha: „Trishtúa i fortë më ka kapë; jam kah des."

E si u shtrag prej dreh sa kë hjedhë gurin, ra në gjí, e me faqe për dhe para Átit të Pashtushëm, tha tri herë: Ati i jêm,

ni' a large këtë pesvet të madhe, po të lutem; por prap në kjofsë se ti do ndryshej, kjofsë bë vullëndesa e jote e jo ë jëmja." E i hini tuer i madh: korpi i lë u ndjerr gjak, e pi'ut e gjakut

i bishës në tokë e shkoshin rrëkaj. Por aji fjëll prej qiello j' u dnk e i dha zëmrë.

54. Jezu Krishti në derë të Xhudhivet.

Trathtori Juda ju kishte dhënë fjalën anmiqve të Jezu Krishtit me ju pri me e xënë, e për shëj me e njofsë gërmjimënd, ju kishte thënë se njaj ashtë qi kam me puthë une.

Tuj u lutë pra Jezu Krishti ashtë si thanë, j' a mbrrini Juda me shumicë gjithsh të gjithë me shëpata, shkopi e hanxhia. J' u avit Jezu Krishtë, e puthi e i tha: „A' o zgiattë jeta, Mjeshtër!" Por Jezu Krishti j' a pati: „me se ke ardhë këtu, o mik? O Judë, me aji të puthun po prat të birin e nierit (Krishtin vetë)?" Mbasandej ju sheli atyne gjithve e ju tha: „Shka kyni ju?" E ata i' përgjegjnë: „Jezu Nazarenin." E Krishti: „Une jam aj."

T' a ndienen atë fjalë u zbythë të tanë e rasë lëmoj për tokë. Si i la me u çue, Jezu Krishti ju tha: „Mos i prekni njikëta shokë të mi." E u dha në dorë të tyne.

Xhudhit e kapnë e e ïelhnë; e atëherë të tânë Apostujt ikanë, posë Pietrit e Gjonit, qi e nxierrë nbrapa për së largu.

Pikë së pari Jezu Krishtin e çonë të Kajfasi, qi ishte i pari i priftnisë n'atë kohë.

Kajfasi pveti Krishtin përreth dishepuj të vet e për shka kishte mësnue; e Jezu Krishti i përgjegji: „Ata qi më kanë marrë nbrapa nue i njef ti vetë: e për gunë të mësimit, nue tinës gjë nuk kam folë; prandoj mundesh ne e ditë prej atyne qi më kanë ndie."

Atëherë nji i pashpirt nder ata, qi ndodhnë aty, i tha Jezu Krishtit: „A kështu po i përgjegjë Priftit të parë?" e kjo ra nji fjalarosh. Jezu Krishti, pa u idhnue, nse të butë të mirë, j'a priti: „Në paça folë keq më kallxo kë kam gabue; por nse paça faj pse po më bjo?"

Kajfasi e pveti atëherë Jezu Krishtin e i tha: „Pasha atë Zot qi na ka dhânë jetën, a je ti i Biri i Tëzoti? E Jezu Krishti për besë qi i lëshoj, i përgjegji: „Njashtë âsht." Atëherë të tânë u qenë në kâmbë e beritnë: „Ka dhûme Zotin, âsht për dekë."

Shërbtorët e zhgatë i asaj shpi, gjithë natën a pesnë tuj e sha e tuj e qesë: dikush i hite mbë sikop, dikush flakaresha,

dikush grushta, dikush e pështyeto në fëtyrë. Dha ollo i zëshin sytë, e tuj i ra fakuresha e pertshin për qyti: „Kush të ra?"

Edhe shë Pietri, sânë ngasht për tri herë i ra mohit se nuk e njoh at nieri; por mandej e pau fajin e vet e e kjan me lot për faqe. Jadës trashtorit i plasnë sytë edhe nâ zi e proj dispetanit shkoj e u vue në nji fik.

55. Jezu Krishtin e rrahin, i vënë nji kunorë ferrash e e gjikojn për dekë.

Sa zhardhi drita martnë e e çonë Jezu Krishtin te Pilati, qi ishte Sundimtari i ati vëndit proj ânë se Romakvet; e sty e paditnë se çon popullin kërcdra Romakve.

Pilati e pau mirë fort se nuk ishte kurraji aso fjalësh e se doshin me e marrë në qafë prej snire. Por të Parët shtinë popullin me bërtitë të madhe: „kryqzoje, kryqzoje at nieri." Pilati u tut e ju dha në dorë me e rrah.

Ashtorë ushtarët e lidhnë për nji styllë e aq rrehët e rrahnë sa proj majes së kres e deri në shpatë të kâmbvet, trupi i ti u bë nji varrë, qi nes mujt me j'a njoh shkasat; aq sa Pilati kujtoj

se i thej asniqët o ti o praudej ja qiti përpara e ju tha: „Qo njeri." Por Parija e popullit zhurëgar britahin gjithnji: „Kryqjoje, kryqjoje."

Pilati u mundue edhe nji herë me e pështue Jezu Krishtin. Kishin doke Xhudhit për Pashkë me lypë prej Sundimtarit me ja falë ndo ç fajtuer qi ishte i nëryem. Ani nä Pilati zgodh nä të

hoqën ndër ta, nji quej Barnabe, qi kishte vra gjuel shumë, e i tha popullit: „Cilin doni me ja lëshue na mirë Jezun a Barnabën?" E të tanë populli britë: „Na lëshe Barnabën e vëne në kryq Krishtin!"

Atëherë Pilati Ju duert para popullit e tha: „Mos u' u përzëfkë në mish se shpirt me gjak të këtë të pafajit." Por Xhudhit përgjegjnë: „gjaku i ti rafshë mbë ne e mbë fëmi t' one."

E Pilati u tut e ja dha në dorë Jezu Krishtin me e kryqjue.

Mjer aj qi vën pëng shpirtin e vet për fjalë të tjervet!

56. Jezu Krishti dos në kryqjë.

Xhudhit si e patnë në dorë Jezu Krishtin, nxorrë ushtarë romakë e tuj e nxanduc gjithë nëversh i vhesë në krah aji kryqje të rëndë e e çuenë në mal të Kalvarit me i dhânë dekën.

Tuj u ajtë mallit Jezu Krishti ra ndën kryq, e atëherë shtërngunë ajt farë Simoni prej Çirenes me i ndihmue me e bajt kryqin. E do gra të përshpirlune shkoshin tuj kjs nbas zi.

Kur mbrrinë në mâjo të mallit e goditunë në kryq të lumin Jezu Krishti e e qunë pezull në të; e andej e këndoj i vûnë dy hajna edhe ata gjikun për ndë dokë.

Parija e çfaknisë e pagullì qi ishin mbledhë atje, e prushin tuj e shaz: „Sa mirë ka ditë me pështue tjerët; po të pështoju vedin tash në majt. Në kjoftë zezgji i Izraelit të zbrypën prej kryqit."

E Krishti i lutej Atit të pashtrembëm: „O Ât, falì këto gjinî se nuk dinë shka janë tuj bâ."

Njôsi ndër ata dy hajna, shëndritë prej të madhit Zot, ƒ' u ankli e i tha Jezu Krishtit: „O Zot, në kujto kur të hûsh në zvegjinë t' ânde." E Krishti i përgjegji: „Sot ke me kênë në Parrîz me mue."

Nden kryqit afër ti ishte e Âma Zojа e Bekueme, e shën Gjoni dishepulli i ti më i dashtuni. Jezu Krishti atë botë i tha s' âmës: „Grue, qe yt bir." E shën Gjonit: „Qe jot âmë." E ç' atý shën Gjoni mlajti Zojën e bekueme për nânë të vet.

Ishin tre sahat, qi Jezą Krishti zrite pesall në kryqë e nji tërr i madh e mbolej tokën mbarë. Atëherë Jezu Krishti me zë të rallë briti: „U kry. Ndër duer të tueja, o At, po e porosë shpirtin e' ëm." Ilii kryet e dha shpirtin.

N' at ças pëlhura qi dante kishën u shkye për gjysë, ra nji tërmet i madh e n thyenë shkrepa e shkamë, e çilë varre. I pari i ushtarvet, qi ishte afy për rojë, tuj pa gjithë këto mrekulli, tha: „Për njimend ky paska kënë i Biri i Tëzot." E shumë prej popullit rrahshin parzemin grushta prej pikëllimit.

Jezu Krishti na dhë të vet krea pantë e shpërblimit të mierit, shtroj fiqin' e ferrit, e mieri për të pajtoj me të madhin Zot.

57. Jezu Krishti njallet së dekuni.

Prej mbramje ajì farë Zoti prej Arimateës, pa e tutë aspak i dnel paru Pilatit e zuer lëjon me mërrë korpin e Jezu Krishtit me e shtë në varr. Nji ushtar, me pa pale e kishte dekë ende, i shpoj me leshtë zëmrën të lumit Jezu Krisht, e prej asaj vurre kulloj nj e gjak.

Zoť, bashkë me Nikodemin, ulë prej kryqit kapin e të lanit Jezu Krishtit e goditi me orra, si ishte dokja e tyne, e shtini në zji varr të ri, që kishte xjerrë ne shkëmb, e mbulloj me nji rrasë të rrëndë.

Çhdalt i lypsë Pilatit me vë do ushtarë për zojë të vërri nga mo ardhë, thoshin ata, Apostujt e të e vjedhë gjej ndëj e ne e hapë zënin mbasandej se u njallë. E rasjtë pra si dënë më mirë, edhe i vënë unazën rrasës mes me e lujt kush.

Por qe nopër agim të tretës ditë krisë një tërmet i fortë, u kapërdi rrasa e varrit, e nji ëjell, qi shëndritte si dielli, ndëj përmbi varr e tha se Jezu Krishti ishte njallë. Sogjtarët prej frigo a mbarë nëç e rasë për tokë.

Do gra të përkpërsitun qi kishin shkue me natë te varri i Jezu Krishtit me e balçtosë korpin e ti, e pasë më të parit otë gazmënë. Edhe do Apostuj më të nëzun e u pritnë pa shkue te varri, e edhe ata panë urekullin qi kishte ndodhë.

Të njallunit e Jezu Krishtit përmbi gjithë tjera sëndë forcon Fenë shëjte, e na nep zotnjë të gandyshim se edhe na nji ditë kena me u njallë na të.

58. Jezu Krishti ju duket Apostujve. I shë Toma.

Atë ditë qi u njallë Jezu Krishti, a' e mbramje Apostujt ishin mbledhë në nji shpi e kishin zdrye dyert prej frigo të

Çfutasvet, kur ju bëhi n' edh Jezu Krishti e ju thatë: „Kjofshë mirë! nse u njerovi: jam une."

Apostujve gjithë nji ju kishte hi frigë, e kujtojshin se ju âsht shtî ndo'j hije; por Jezu Krishti, me ju hjekë at' drojt, ju kallxoj duert e vetа, kâmbët e varrën e krahnorit, e ju dha gezhtesen me lilhë e me zgiçhë mkatet.

Aso here nak ndodhi atŷ i shë Toma. Sa erdh, i kallxuenë shokët se ujinëud âsht zjallë e e kenа pa ëhlë sa. Por shë Tomës nak i mbushej mëndja, e thotë: „More, pa e pa unë me sy të mi, e pa shtî gishtin në birë të gozhdavet e në varrën të krahnorit, nak o besoj kurr."

Në kryet të javës ishin mbledhë prap Apostujt, e shë Toma me ta; kur prap, pa çilë dyer kërkund, hinë mbrëndë i bani Jezu Krisht; falet me ta, mandej i thotë Tomës: „Avitu këtu shtine dorën t' ëndo e gishtat e ta në varrën të mija, e bânu nji herë o xën besë."

Toma, pëndue prej gabimit të parë, i ra nder kâmbë Krishtit e i tha: „Zot i jëm, Perëndija i jëm."

E Jezu Krishti j'a priti: „Tash qi pave, o Tonë, e xëno bosë: kun ata qi kanë me xënë bosë pa pa."

O Zot, edhe na pa pa po xënoi bosë: ah! shtoje në zëmrë t' onë fenë shëjto.

58. Jezu Krishti njitet në qiell.

Jezu Krishti mbasi u zjallë se dekuni, ndëj katërdhetë dit ndër ne, me forcue në fe Apostujt e ata qi besonin në të, e

me shertue punët e Kishës së vet.

Ndër ata dit shumë kerë kishte ndëj me Apostuj të vet, e ju kishte thanë: „Na duhet t' ëmo kun qiell e tokë. Shkoni pra e mësoni dhenë taj pagzue gjinden n' emen t' Atit, të Birit e të Shpirtit Shëjt, taj i mësoin me ruajt nëthuet e nëja. Unë kam me kënë me ju deri sa të zovet ruzullimi. Kush të besoj e të pagzohet ka me pështue, kush auk besun ka me u hjerrë."

Të mbramen herë qi j' u duk ju tha: „Ka ardhë koha tash ma me kthye te aj qi më ka que; ju rrini këtu në Ruzalem deri sa të ju vin forcja prej së naltit."

Mxer mbassadoj Apostujt e i çoj në Mal t' Ullishtës, ju dha bekimin, ju përmëndi prapë se ndër ato dit kishte me çue përmbi ta fuqinë prej së naltit, e ndër që të tyno u çua në hava e u zhduk.

Apostujt, kthën mbetë, hutue prej asaj mrekullije, e kërcyrshën gjithaji përpjetë kah qiella, por një në e shëndërrështuna ju xuni të paralt.

Atëherë një Ëjëll ju tha me këthye në qytet e me u bā gadi me pritë Shpërtin Shëjt: e se dikur Jezu Krishti ţishte për t' ardhë njashtë si e kishin pa tuj u njitë në qiell.

E Apostujt këthyenë në Rrzalem me shëndë zë mbarë për shka ju kishte prëmtue Jezu Krishti.

60. T' Ardhunit e Shpiritit Shëjt.

Apostujt nuk u danë prej zhoji shojt, por të tânë kishkë n' atë shpi kū rrishin, shkeshin ditën tuj thânë urnjtë me pritë si duhet Shpiritin Shëjt. Me ta ishte edhe Zonja e bekuame, e bâkeshin njiqinë e njizet e shtatë vetë.

Pesëdhetën ditë mbas Pashkësh, qi do me thânë dhetë [illegible] njit në qiell Jezu Krishti, paradite u ulën prej

gjëlle nji krismë e madhe si duhi e fortë e u ëndrrë do gjithë gjarmë, qi u shpërdarë përmbi ata, qi ishin mbledhë n' at vënd.

E kësa gjë me fuqi të Shpërtët Shëjt filluemë me folë gjithë farë gjuhësh.

Tëjndja, si ndërmë até krismë, ngrrë kú ishin Apostujt, qi, trimnue prej Shpërtit Shëjt, fillouë më predikue mballafoqe të lumin Jesu Krisht, me folë gjithë farë gjuhësh e me hú mrekullí të mëdhaja.

E mbas Gjalve të shë Pietrit, tri mijë vetë kjosë shëndritë prej të madhit Zot até ditë, u bëthyenë prej Jesu Krishtit e maernë Pagzimin n' emën të shëjtnueshmes Trini.

o o o

BKSH

ВКSH

BKSH

BKSH

BKSH

BKSH